LABDARÚGÁS

ÁRA: 4 FORINT
BUDAPEST, 1968. SZEPTEMBER
XIV. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

Szélsőkutatás – a Népstadionban

(Cikk a 3. és a 4. oldalon)

Mészáros József és Machos Ferenc szövetségi edző figyeli a jelölteket

Jobbról fent: Pataki (Budafok). Az alsó sorban balról: Józsa (Bp. Előre), Tóth III (KISTEXT), Zöldi (III. ker. TTVE), Sziklai (Bp. Spartacus)

MTK—Szeged 1:0. Kiss gólja. (MTI Foto, Petrovits László felv.)

Bp. Honvéd—Győr 2:2. Szendrei nagy helyzetben fölé lő. (MTI Foto Pálfai Gábor felvétele.)

SZÉLSŐKUTATÁS — A NÉPSTADIONBAN

Az utóbbi években egyetlen szövetségi kapitányunknak sem volt olyan kellemes gondja, hogy a sok jó játékos közül ki is kerüljön be az A-válogatott csapatba. Inkább az volt a gond, hogy a belsők közül ki legyen a jobb- vagy a balszélső, mert kiemelkedő tudású, ún. klasszis szélsőnk már hosszú ideje nincs. De hasonló gondok más csapathelyen is voltak és vannak manapság is. Irígykedve gondolunk az angolokra, akiknek sok magas fokú teljesítményre képes játékosuk van. Vagy az olaszokra, akik az Európa-bajnokság négyes döntőjében 18 játékost szerepeltettek és a második mérkőzésre beállítottak még jobban játszottak, mint elődeik. De jó lenne, ha nálunk is minden posztra 2—3 kiemelkedő tudású, nagy teljesítményre képes játékosunk volna: ha 20—30 klasszisjátékos versengene azért, hogy bekerüljön az ország legjobb tizenegye közé és nem lenne gond a formájában visszaesett, vagy megsérült játékosok pótlása. Persze, a sóvárgás egyedül nem elegendő. Valamit tenni is kellene ennek a helyzetnek az elérése érdekében.

Ifjúságiak és serdülők

A Magyar Labdarúgó Szövetség Elnöksége elhatározta, hogy mindent elkövet az A-válogatott szélesebb alapjának megteremtése érdekében. A megyei ifjúsági válogatottak tornája lehetőséget ad a 16—18 évesek legjobbjainak megszemlélésére, s a bizalmat élvező fiatalokból kerül ki az UEFA ifjúsági tornáján, valamint az országok közötti mérkőzéseken szereplő ifjúsági válogatott. Jövőre már a serdülők számára is rendeznek hasonló tornákat a megyékben és a fővárosban, hogy ezzel az ifjúságiak szervezettebb utánpótlását is biztosíthassák. Megindul tehát egy minden eddiginél szélesebb körű tehetségkutatás, amely jelentős lépés az A-válogatott szélesebb alapjának megteremtéséhez.

Az ifjúságiak után a serdülők is

jobban szem elé kerülnek tehát, ami lehetővé teszi, hogy az ország szakemberei az eddiginél jobban, szervezettebben gondot fordíthassanak rájuk. A fejlődés segítésére a legtehetségesebb fiatalok számára a tatai edzőtáborban minden nyáron táborozást rendeznek, ahol kiváló szakemberek irányításával fejleszthetik tudásukat a jövő reménységei. Az ifjúsági korba lépők legjobbjai augusztusban vagy szeptemberben az Olimpiai Reménységek Tornáján vesznek részt, majd bekerülnek az UEFA tornára készülő ifjúsági válogatott keretébe. Vannak elképzelések arra is, hogy a jövőben a serdülőkorúak számára is rendezzenek nemzetközi találkozókat.

A 19—23 évesek,

azaz a közvetlen utánpótlást alkotó játékosok kiszemelése és rendszeres foglalkoztatása érdekében is történt egy és más ebben az évben. Nagyrészt közülük került ki az olimpiai válogatott és e mögött máris ott van egy másik utánpótlás válogatott. A szövetségi edzőknek az az elképzelése, hogy mindkét utánpótláscsapatot rendszeresen foglalkoztatják, mindegyiknek biztosítanak kellő nemzetközi mérkőzést is és így is megedzik ezeket a fiatalokat. A további elképzelés az, hogy az „öregekből" és ezekből a fiatalokból alakítják majd ki az olimpia után azt a keretet, amelynek legjobbjaiból összeállított együttes harcol 1969-ben a világbajnoki selejtezőben. Ez a három keret — az „öregek", az olimpiai csapat és az utánpótlás kerete — összesen mintegy 40 játékost jelent. Már ez is nagyobb keret minden eddiginél, már ez is szélesebb alapot adhat az A-válogatott számára, nagyobb mértékű válogatást tesz lehetővé, s előmozdít egy egészséges versengést a fiatalabbak és az idősebbek között a válogatottba kerülésért. Ami mindenképpen hasznos.

De az A-válogatott alapjának további szélesítésére is gondolt az MLSZ. Éspedig azzal, hogy a szövetségi edzők javaslatára elhatározta: évről évre szétnéz az egész országban a 19—23 évesek között és kiválogatja közülük azokat, akikben a szakemberek nagy fejlődési lehetőségeket látnak. Ez természetesen csak úgy lehetséges, ha a főváros és a megyék labdarúgó szövetségei is tevékenyen közreműködnek benne. Az MLSZ a főváros NB-s csapatainak edzőivel együttműködve kiválogatja és rendszeresen iskolázza azokat a tehetséges 19—23 éveseket, akik még nem tagjai az utánpótlás válogatott kereteinek, s a BLSZ hasonlóan jár el saját területén, a megyei labdarúgó szövetségek pedig megyéjükben.

Az első lépést ezen az úton augusztus 27-én tette meg az MLSZ: ezen a napon a főváros NB-s csapataiból 16 szélsőjátékost hívott meg a Népstadionba, hogy megvizsgálja képességeiket, készségeiket, valamint játékügyességüket. A tizenhat fiatal játékost részben NB I B-s és NB II-s edzők ajánlották a szemlére, részben pedig erre önként vállalkozó edzők, Vadas Miklós, Szabó Pál és mások.

Miért éppen a szélsőkkel kezdtük? Nem nehéz kitalálni: jelenleg itt „szorít a cipő" leginkább, ezen a csapathelyen van a legnagyobb hiány kiemelkedő tudású játékosban.

Az a feltételezésünk, hogy az utánpótlás-keretekbe bekerült játékosokon felül vannak még nagy fejlődést ígérő fiatalok — már ezen az első szemlén is bebizonyosodott. A meghívott játékosok, a sérült Menráth kivételével, mind megjelentek, pedig szakadt az eső. Sőt eggyel több is: Béky Bertalan, a Gázgyár edzője is magával hozta egy fiatal játékosát.

Az első próba a Népstadionban

Szakadó esőben kezdődött meg a próba Mészáros József és Machos Ferenc szövetségi edzők vezetésével. Elsőnek a játékosok fizikai képessé-

Vizsgafeladat: labdavezetés. (MTI Foto, Petrovits L. felv.)

Vizsgafeladat: távrúgás. (MTI Foto, Petrovits L. felv.)

gét vizsgáltuk meg: rajt- és futógyorsaságát 10 és 60 méteres — álló rajtos — futással, valamint 30 m-es — akadályok közötti — kígyózó futással, elrugaszkodásuk erejét pedig helyből távolugrással.

10 méteres futásban a 16 játékos átlaga 1,94 mp, legjobb eredmény 1,8 mp, a leggyengébb 2,1 mp volt; 60 méteren 7,93 mp-es átlagot értek el, a legjobb teljesítmény 7,7, a lenggyengébb 8,3 volt.

(A labdarúgás sajátságának megfelelően a 10 méteres futás eredményei viszonylag sokkal jobbak, mint a 60 méteresek. Ezt az magyarázza, hogy sok a gyors rajtolás és a rövid távú futás a játékban, s így — természetesen — az edzésben is.)

A 30 méteres kígyózó futás abból állt, hogy a játékosok 15 métert futottak két akadály kikerülésével, majd visszafordultak és 15 métert futottak vissza, ismét a két akadály megkerülésével. Ebben 6,5 mp-es átlagot értek el a játékosok, a legjobb 6,1, a leggyengébb 7,2 mp volt.

A helyből távolugrás átlaga 236,12 cm, a legjobb eredmény 250, a leggyengébb 212 cm volt.

A fizikai képességek tekintetében a következő volt a sorrend a játékosok között:

1. Becsei, BVSC (1,9 — 7,8 — 6,6 — 250),

2. Tóth III, Ikarus (1,9 — 8,1 — 6,3 — 250),

3. Volek, EVTK (1,9 — 8,1 — 6,3 — 247),

4. Csóti, KISTEXT (1,9 — 7,9 — 6,9 — 246),

5. Fekete, (KISTEXT), Kaszás (BVSC) és Zöldi (III. ker. TTVE), 8. Havasi (V. Turbó), 9. Józsa (Előre), 10. Nagy István (Vörös Meteor), 11. Szabó Károly (Gázművek).

(A többi öt résztvevő 23 éven felüli volt, eredményük csak „versenyen kívüli". A legjobb teljesítményt Sziklai (Bp. Spartacus) érte el, aki Becseit is felülmúlta. Mögötte Szöllösi (Volán), majd Szabó István (Szállítók), Pataki (Budafok) és Nagy Pál (Ganz-MÁVAG) következett.

A „szakmai" készségek közül a rúgóerőt távolugrással, a labdavezetést kígyózó labdavezetéssel, a speciális szélső ténykedést közepes és gyors labdavezetésből beadással igyekeztünk felmérni. Az eredmények:

Távrúgás a jobbik lábbal: (átlag: 48,4 m) Józsa 56 m, Tóth III 53 m, Csóti, Fekete, Kaszás, Szabó K. 48—48 m, Havasi, Volek és Zöldi 47—47 m, Nagy I. 46 m, Becsei 45 m. (Az idősebbek eredményei: Szabó I. 49, Nagy P. és Sziklai 48—48, Szöllösi 45, Pataki 43 m).

Távrúgás a gyengébb lábbal: (átlag 42,9 m) Józsa 48, Tóth III és Volek 46—46, Fekete és Szabó K. 45—45, Havasi 43, Csóti és Nagy I. 42—42, Zöldi 40, Becsei 32. (Az idősebbek: Szabó I. 49, Szöllösi 44, Pataki 43, Nagy P. és Sziklai 42—42.)

30 m-es (15+15 m-es) kígyózó labdavezetésben ez volt a sorrend: Tóth III (jobbik láb 8,2, gyengébb 8,6), Nagy I. (7,6 és 9,3), Havasi 9,2 és 8,8), Zöldi (7,9 és 9,2), Volek (8,4 és 8,8), Józsa (8,4 és 9,1), Szabó K. (8,1 és 10,5), Becsei (9,3 és 9,6), Kaszás (9,8 és 9,3), Csóti (9,2 és 10,5), Fekete (9,5 és 10,3). Az idősebbek közül Szöllösi érte el a legjobb eredményt (8,9 és 8,4).

Labdavezetés-beadásban a sorrend a következő volt: Tóth III, Becsei és Józsa közel holtversenyben, utánuk Havasi, Szabó K., Zöldi és Volek következett egyforma teljesítménnyel: őket követte Csóti, Kaszás, Nagy I. majd Fekete. (Az idősebbek között Pataki volt a legjobb, őt követte Sziklai, majd Szöllösi, Szabó I. és Nagy P.)

A játékban való ügyességet nem vizsgáltuk meg, mert a próbák nagyon elhúzódtak. Erre majd legközelebb kerül sor. (Az eredményeket azért közöljük, hogy összehasonlítási alapul szolgáljanak az ország többi részén rendezendő hasonló próbák vezetőinek.)

— *No,* és — mondaná a kedves olvasó — *mi a benyomás? Találtak-e olyan sokatígérő tehetséget, aki szorgalommal, kellő irányítással eljuthat a legjobbak közé?*

Erre végleges választ csak a játékban való ügyesség megfigyelése után lehet adni, mert elengedhetetlenül fontos ugyan a megfelelő fizikai adottság, a technikai készség, de a döntő mégiscsak az, hogy mindezt hogyan tudja a játékos játék közben alkalmazni!

A megfigyelőként jelenlevő Jeny Rudolf, az egykori sokszoros válogatott balszélső, a szövetségi edzők és a játékteret körülálló érdeklődő szakemberek véleménye szerint legalább három fiatal elérheti a kívánt szintet. Ez csak tőlük, a fejlődésüket irányító szakemberektől és az ezt lehetővé tevő vezetőktől függ.

Tizenhatból három — nem lenne rossz eredmény. De, ha minden területen, a megyékben és a fővárosban csak egy-egy szélső is elérné, vagy megközelítené ezt a legmagasabb szintet évente, nagyon meg lehetnénk elégedve.

(Talán még meg lehet említeni, hogy már eddig is több szélső-specialistánk lehetett volna, ha a szélsőket valóban a szélen játszatnák edzőink. Az első szélsőpróbán megjelent 16 játékosnak majdnem a fele általában nem szélsőt játszik, hanem belül, ún. „éket". Így azután természetesen nem izmosodhatnak meg szélsőerényeik. Tehát a tehetségkutatáson és az iskolázáson kívül még mást is tehetnénk a szélsőképzés érdekében!)

A tehetségek felkutatása és időről időre való foglalkoztatása — ahogy mondjuk: iskolázása — természetesen nemcsak a szélsők között folyik majd, hanem a többi csapathelyen játszók között is. Következőnek a kapusokat vesszük sorra: a többieket egyelőre csak számba vesszük, a megfigyelők bejelentései alapján.

Pálfai János
országos szakfelügyelő

Mit csináljon a szakvezető?

Amikor Bukovi Márton elvállalta az MTK-ban a szaktanácsadói tisztet, megkérdeztük tőle:

— Marci bácsi, hogyan képzeli el ezt a munkakört?

Mosolygott.

— *Ezt még ki kell kísérletezni, mert eddig csak cím volt.*

Bánhalmi Ferenc, sportköri elnök már egyértelműbben fogalmazott:

— *Összefogja majd az egész szakosztály munkáját...*

És ezt a mester így egészítette ki:

— *Közös lesz az örömünk, s a bánatunk.*

Azóta más csapatok is szerződtettek szaktanácsadót.

Nem csoda, hogy manapság egyre többet beszélünk tevékenységükről.

Taglaljuk: mi is a feladatuk?

Bill Shankly például így

Angliában, az NSZK-ban, Olaszországban és másutt már régi gyakorlat szerint végzik munkájukat. Néhol főedzőnek, vezető edzőnek, szakvezetőnek, vagy éppen menedzsernek hívják őket.

Két évvel ezelőtt a Bp. Honvéd labdarúgóival Liverpoolban jártam. Akkoriban sokat hallottam Bill Shanklyről, a Vörös Ördögök nagy hírű menedzseréről.

Sokszoros skót válogatott volt.

A Liverpoolt a második ligából a világ élvonalába hozta fel. Mokány, szigorú kis ember.

Nyolc éve vezeti a Liverpoolt.

Mellwodban, a liverpooliak sportligetében alkalmam volt beszélgetni vele, s látni az edzésen.

Ő is nekivetkőzött. Edzés előtt maga köré gyűjtötte a játékosokat, elmondta, hogy miből áll az edzés. Néhány szót váltott az edzőkkel, s utána szétszéledt a társaság.

A kondíció-edző a bemelegítést vezette, majd másik két társa a technikai gyakorlatokat.

És Shankly?

Sétált közöttük, beszélgetett a partvonal mentén, majd hirtelen lecsapott a fürgelábú balszélsőre, Thompsonra:

— *Élesen adja be a labdát, erőteljesebben.*

St. Johnt arra bíztatta, hogy a fejelésnél jobban rugaszkodjon el a földtől. Aztán magához hívta az egyik edzőt, valamit mondott neki. Valószínűleg azt, hogy tempósabban, mert egyszeriben gyorsabb ritmusú lett az edzés.

— Mit csinál egy menedzser? — kérdeztem az edzés végén.

Nevetett.

— *Maradjon itt két hetet, legyen a vendégem, s majd meglátja.*

Büszke kis ember. Ki is mondta:

— *Itt az történik, amit én akarok!... Persze én csak olyant akarok, ami a Liverpoolnak hasznára válik.*

Másnap is ott voltam Mellwoodban. Meggyőződtem arról, hogy Shanklynál az edzők csak segéderők. Azt csinálják, amit a menedzser előír nekik.

Nyilakozatuk alig jelenik meg az újságban.

A csapatot természetesen Shankly állítja össze, a taktikát is ő szabja meg, ő is mondja el, miként szünetben az öltözőben is csak az ő szavát hallani.

Mástól tudtam meg: Shankly adja és veszi a játékosokat...

Teljes joggal rendelkezik a klub valamennyi labdarúgója felett, véleménye alapján szerződtetik az edzőket is.

Igen, Bill Shankly mindenért felel.

És Sebes Gusztáv

Nálunk, Sebes Gusztáv, az MTK, a Hungária egykori válogatott labdarúgója rendelkezik a legrégibb szaktanácsadói tapasztalattal, hiszen ilyen tisztségben tevékenykedett az Újpesti Dózsánál, a Bp. Honvédban, a Tatabányai Bányászban, most pedig a Diósgyőri VTK-nál.

És hogyan, milyen elvek, módszerek szerint? Érdemes volt a véleményét kikérni.

— *A szaktanácsadói elnevezést nem tartom találónak, mert, aki ilyen beosztásban van, nemcsak tanácsokat ad, hanem irányít is, a szakosztályban szakmai vonatkozásban mindenért felelős, tehát szakvezető.*

— És a gyakorlatban?

— *Az útmutatásai a mérvadóak. Az történik a pályán, az edző vezetésével, amit a szakvezető akar. Megbeszélik az edzés anyagát, s ennek szellemében az edző önállóan dolgozik.*

— Ki készíti el az évi edzéstervet?

— *A szakvezető, mégpedig az egész szakosztályét, tehát valamenynyi korcsoportét, s persze az első csapatét is.*

— Ki dolgozza ki a csapat taktikai tervét?

— *A szakvezető.*

— És ki mondja el?

— *Az edző.*

— Ki állítja össze a csapatot?

— *A szakvezető, de úgy, hogy kikéri az edző véleményét, javaslatát, s dönt.*

— Mit csinál még?

— *Összefogja az egész szakosztály szakmai munkáját. Felelős valamennyi edző tevékenységéért, módszertani, gyakorlati útmutatást ad. Látogatja a fiatalok edzéseit. Számon tartja a fiatal tehetségeket, gondoskodik különleges foglalkoztatásukról, fejlődésükről, s mértéktartó, fokozatos szerepeltetésükről. Ha szükségét látja, átszervezi, alakítja, formálja a csapatot, fiatalít, megszabja a csapatok perspektíváját. Nagy és fontos a feladata, mégis: maradjon háttérben, üljön fel a lelátóra, ne legyen premierplánban.*

— És az edző?

— *A kívánalmak szellemében dolgozik. Kondicionálja a játékosokat, törődik a rendszeres képzésükkel, egyénileg foglalkozik velük. Teljes önállóságot azonban nem élvezhet.*

— Mi teszi indokolttá a szakvezető foglalkoztatását?

— *Az, hogy kevés a megfelelő tapasztalattal rendelkező edző. Ezek a fiatalok tehetségesek ugyan, de rutintalanok. Hajlamosak a kapkodásra, hamar elvesztik a fejüket. A szakvezetők ugyan már nem tudnak ugrálni a pályán, de kijárták a labdarúgás iskoláját, s rutinjuk megfizethetetlen.*

— De a tapasztalat egymagában kevés, vagy nem?

— *De igen. A fejlődéssel lépést kell tartani. Aki nem tanul, lemarad, nem alkalmas szakvezetésre.*

— Tatabányán miért nem tudott eredményesebb munkát végezni?

— *Összeszedtem egy sereg fiatal tehetséget. Úgy gondoltam, hagyják, hogy átszervezzük a csapatot. Néhány balsiker után azonban kedvüket vesztették, nem bíztak a fiatalokban, kihagyták őket, visszaálltak az idősebbek mellé. Az nyilvánvaló volt, hogy a csapat erősödött velük, de az együttes évek óta stagnál, nincs előrelépés. A fiatalokkal sem estek volna ki, s eljött volna az idő, amikor a fejlődés ugrásszerű lett volna.*

— És Diósgyőrben?

— *A legfontosabb most az, hogy bent maradjon a csapat. Aztán kellenek tehetséges, fiatal, formálható játékosok. Négy sajátnevelésű fiatalra már felfigyeltem. A kis Perecsiről még hallani fognak.*

— Mi okoz nehézséget?

— *Egymás megértése a legfontosabb. Olyanoknak kell együtt dolgozniok, akik tudnak alkalmazkodni egymáshoz. Tisztázni kell a munkaköröket, mert enélkül nem megy. És az edzőnek el kell ismernie, hogy a szakvezető többet tud, s ha nem így van, nincs szükség szakvezetőre.*

Pálfai János elképzelései

Labdarúgásunk egyik időszerű kérdése az ET-t is foglalkoztatja. Vajon mi a véleménye az ET vezetőjének, az MLSZ szakfelügyelőjének, Pálfai János mesteredzőnek?

— *Oda kell szakvezető, ahol az edző nem képes minden tekintetben megfelelni a követelményeknek, s nincsenek megfelelő segítőtársai. Meggyőződésem, hogy egy nagy tudású, ügybuzgó szakvezető sokat tehet a csapatért, a szakosztályért. De csak az, aki erre alkalmas. Az, hogy valaki idős és tapasztalt, egymagában véve kevés. Ismernie kell a leghaladottabb oktatási, nevelési módszereket, a tudományos kutatások eredményeit, érteni a pszichológiát, a fiziológiát, az elméletet, a gyakorlati munkát, ismerni a világ labdarúgását, azt, hogy merre tart ez a sportág, s mi jelenthet fejlődést. És elég sok idős edző erre már nem képes. Ha pedig igen, akkor helyes, kívánatos foglalkoztatni őket. Mi, az ET segítjük az ilyenfajta törekvéseket.*

— Mit vár a szakvezetőtől?

— *Tartsa a kezében az egész szakosztályt, ne csak az első csapatot. Gondoskodjon arról, hogy valamennyi edző azonos elvek, módszerek szerint oktasson, neveljen. Ennek tematikáját dolgozza ki. És ugyebár ez nem könnyű feladat. Vegyük a 12—13 éveseket. Bizonyos technikai alapokat már náluk is le kell rakni, hiszen ebben a korban gyorsan tanulnak. Fejleszteni kell ügyességüket, ruganyosságukat. El kell érni, hogy mozgékonyak, fürgék, majd gyorsak legyenek. De hogyan? Hiszen még jelenleg is kísérletezések folynak. Az irányelveket, a gyakorlati munkát a szakvezetőnek kell megszabni. S ezt végig vezetni valamennyi korcsoporton, az úttörőktől, az ifiken át a felnőttekig. És mivel mindez bőséges, alapos ismereteket igényel, helyeselném, ha szakvezetőként csak olyan dolgozhatna, akinek szakoktatói vagy mesteri képesítése van.*

— És ezen kívül?

— *A szakvezetői hatáskörbe tartozik szerintem a játékosok igazolása, elengedése, a fiatalok szemmel tartása, idejében való beépítése a legjobbak közé, sőt még az edzők kiválasztása is. Olyan segítőtársakra van szükség, akikben bízik, akikkel együtt tud dolgozni, akik eleget tesznek a kívánságának, de mégis van bennük önállóság.*

— Taktika, összeállítás, edzés?

— *Közös munka, de a végső szó a szakvezetőé legyen, hiszen ő tud többet, ő felelős. A megértés a fontos. A szakvezető alkalmakként tarthat gyakorlati foglalkozást, taktikai értekezletet úgyis, hogy nem sérti az edző egyéniségét, nem ássa alá tekintélyét. Persze az a jó, ha minél több önállóságot biztosíthat az edzőnek. Ha együttműködésük gyümölcsöző, akkor a szakvezetőtől sokat tanulhat az edző, fejlődhet mellette, kinőheti magát, mégpedig úgy, hogy később egymaga el tudja látni azt a szakmunkát, amit egyelőre még csak a szaktanácsadó segítségével képes elvégezni.*

— Mit csinál akkor a szakosztályvezető?

— *Van olyan szakosztályvezető, aki tud annyit, mint egy szaktanácsadó. Rózner Győző, a Vasas szakosztályvezetője például ismert játékos volt, szakoktatóként éveken át tevékenykedett, ismeri az edzői, a szervezői munkát. Ahol a szakosztályvezető nem képes átfogni, irányítani az egész szakosztályt, ott valóban szükséges szakvezető. Ebben az esetben a szakosztályvezetőnek még mindig akad elég tennivalója: adminisztráció, a játékosok ügyesbajos dolgaival való foglalkozás, nemzetközi mérkőzések lekötése, levelezés, a zavartalan sportolás biztosítása, vagyis gondoskodás a csapatról!*

Pálfai János azt is megemlítette, hogy az ET szakbizottsága hamarosan foglalkozik a szakvezetés problémájával.

Németh Gyula

A legboldogabb magyar labdarúgó

Az MTK öltözőjét majd szétvetette az öröm. A Vasas legyőzése minden csapat számára nagyszerű haditett. A kék-fehérek életében pedig a gyengén sikerült tavaszi idény után ez a siker reményt keltő fordulatot ígért. Minden játékos nagyon boldog volt, de közülük a legboldogabb Sárközi István...

— *Odajött hozzám Marci bácsi* — emlékezik vissza a nagyszerű percre — *s ezt mondta: „Gratulálok, Sárközi. Sós Károly meghívta az olimpiai keretbe."*

Egy régebbi beszélgetésünkre emlékeztetem. Együtt jöttünk el a Hungária útról a 37-es villamoson. Elragadtatással beszélt Varga Zoliék nagyszerű játékáról, az olimpiai csapat 4:0-ás győzelméről a Wismut Aue ellen. Majd halkan, kissé szomorkásan megjegyezte: *„Ha tavasszal a saját posztomon játszom, talán ma én is tagja vagyok az olimpiai keretnek. A klubnak a középpályás poszton volt szüksége rám, s ott nem ment a játék, ahogy szerettem volna. Most már késő..."*

Az élet megcáfolta a 21 esztendős, tehetséges játékos lemondását. Az őszi idény mérkőzésein már ott játszhatott a megszokott helyén, a jobbösszekötőben, s hétről hétre mint csapata egyik legjobbja igazolta képességeit. A szív, a lelkesedés, a tehetség nem „vészhet" el: a szakvezetők, Sós Károly szövetségi kapitány és Lakat Károly dr. az olimpiai csapat edzője meghívták a keretbe, akkor, amikor már nem számított rá.

Ismét egy kis visszapillantás:

— *Először nehéz volt beleilleszkednem az MTK játékába* — mondja. — *A játékosok is bizalmatlanul fogadtak, s nem nagyon ízlett az a feladatkör, hogy emberről indulva kellett támadást szerveznem, s azután ott kellett lennem a befejezésekkor is. Egy-egy középpályás játékos semlegesítése is a feladatok sorába tartozott, s éreztem, hogy mindez meghaladja képességeimet. Az első félidő 25—30 percéig jól ment a játék, de mert elég sokat futottam feleslegesen, elfáradtam. A második félidőre nem maradt elég erőm, visszahúzott a rutinhiány is.*

Az Egri Dózsában, ahová szülővárosából, Jászberényből került, nem ez volt a játéka. Előretolt csatárként mindig őt keresték labdáikkal társai, s minden idegszálával arra koncentrálhatott, hogy 16—20 méterre a kaputól helyzetbe hozza magát. A góllövéssel sem volt problémája, a tavalyi bajnokság tavaszi idényében hat gólt ért el.

— *Most már sokkal otthonosabban mozgok a pályán, nagyon jó erőben érzem magamat, csak a góllövéssel nincs szerencsém* — panaszolja. — *Valahogy nem érzem a kaput. A Dunaújváros ellen egygólos vereséget szenvedtünk. A mérkőzés vége felé két alkalommal is jól sikerült a lefutásom, s amikor lövésre lendült a lábam, már gólt kiáltottam. Mind a kétszer centiméterekkel suhant el a lövés a kapu mellett...*

Az olimpiai keretbe való meghívása mellett ez az év egész sor nagyszerű fordulattal ajándékozta meg életét. Nagyon szép lakást kapott, s feleségével együtt — aki jól beszél angolul — kitűnő állásba került. Felesége fordító a Pamutnyomóipari Vállalatnál, ő a Monimpex szállítási előadója, s emellett az esti gimnázium III. osztályú tanulója és „kezdő" apa.

— *Néhány nappal ezelőtt született kisleányom, Editke, akinek nagyon örülök* — mondja. — *Igaz, hogy fiút vártam, de feleségem hősies anyasága azt mutatja, hogy bízhatunk abban: jöhet még Sárközi-utánpótlás a labdarúgó-pályára is...*

Egyéni életében szép tervei vannak. A külkereskedelemben a szállítási tanfolyamot akarja elvégezni és ha már idősebb lesz, a hároméves edzőképző tanfolyamra is jelentkezik, szeretne majd edző is lenni. Minden második mondatából kicsendül a boldog megelégedettség, az elszánt akarás, hogy többet produkáljon:

— *Most legnagyobb vágyam, hogy kijussak Mexikóba* — mondja. — *Tudom, hogy a kezdő csapatba aligha kerülhetek, hiszen az kitűnő játékosokból áll. Ha szükség lesz rám, teljes szívvel és nagy akarással játszom majd, meg szeretném mutatni, hogy a válogatók méltán bíztak bennem.*

Boldog a házasélete is, mint mondja, nyugodtabbá tette életét az otthon, a család, amely ezekben a napokban nagyobb lett:

— *Vannak persze terveim az MTK-ban is* — mondja. — *Nagyon távoli elképzelés ez, de bízom abban, hogy ha tovább erősödünk, megszerezhetjük majd a bajnoki címet is. A Magyar Népköztársasági Kupa kiharcolása is szép siker volt, s ha a döntő nem is tetszett a labdarúgás kedvelőinek, azt kell nézni, hogy az előző mérkőzéseken több alkalommal is szép és jó játékkal jutott tovább a csapat.*

Lehet, hogy váratlan fordulat volt, de megkérdeztem:

— Adhatom ezt a címet ennek a cikknek, hogy „A legboldogabb magyar labdarúgó?" — kérdeztem tőle.

— *Nyugodtan!* — mondta határozottan. — *Nagyon boldog vagyok...*

A címhez tehát felhatalmazást kaptam.

Maros László

A boldog család (Wormser felv.)

HANSI

Egy kistermetű nagy labdarúgó regénye

Egy régi magyar—osztrák mérkőzésről: a támadó kis Horvath elől a magyar válogatott kapusa Fehér (Hungária) elfogja a labdát, Horvath mellett Mándi Gyula, a háttérben Gaschweidl.

Bécs alatt, Fischamend közelében, a hajnali járókelők a Fischa folyóban egy férfi holttestét vették észre. A kiszállott bizottság megállapította, hogy a 65 éves Hans Horvath fulladt a vízbe. Az Osztrák Labdarúgó Szövetség igazolványát találták nála.

Igen, nincs többé Hansi Horvath, akiben nemcsak az osztrákok gyászolják a híres bécsi futballistát, a legendás Wundermannchaft balösszekötőjét, a negyvenhétszeres válogatottat, hanem tragikus halála mélyen megrendítette az egész nemzetközi labdarúgóvilágot.

1.

Akik látták játszani, sohasem felejtik el. A bécsiek Hansinak becézték, a magyarok így emlegették „a kis Horvath". Termete kicsi volt, de tudása nagy — egyik legfontosabb csavarját jelentette Meisl Hugo csodacsapatának, amelyben Zischek, Gschweidl, a nagyszerű Sindelar és Vogel voltak a csatártársai. A neve magyar hangzású volt, még a *h* betű sem hiányzott a családnév végéről, de vérbeli bécsi, közelebbről simmeringi volt. Ott született, ott élt Bécsnek ebben a kedélyes peremvárosában. Magyarul nem tudott, a magyarokhoz annyi köze volt, hogy szerették, becsülték a kis Horvathot. (Hej, pedig de sok borsot tört az orrunk alá, különösen az 1927-es bécsi tavaszi mérkőzésen, amikor 6:0-ás vereséggel tértünk haza és a mezőny legjobb embere volt.)

2.

Örökmozgó — ez a szó jellemezte a legjobban. Mindig játékban volt, akár nála volt a labda, akár nem. Egyformán birtokában volt a magasfokú technikának és az érett taktikának. Gyors volt és bátor a közelharcokban, kis termete ellenére erőtől duzzadt, ami nem is csoda, mert a magánéletben hentes és mészáros volt, s ide fizikum is kell. S mindeme jó tulajdonsága mellé csatlakozott még kitűnő lövőkészsége.

Tíz évet töltött az osztrák labdarúgás élvonalában. 1924. január 13-án volt először válogatott Nürnbergben a németek ellen, és 1934 október 7-én húzta magára utoljára az osztrák válogatott hagyományos, egyszerű mezét: a fehér inget, fekete nadrágot.

3.

Negyvenhét válogatottságában tizenhatszor a magyarok ellen játszott. Ebben az időszakban — 1924 és 1934 között — nagyon kiegyenlített volt az erőviszony a magyar és az osztrák labdarúgás között, s ezt tükrözi a kis Horvathnak a magyar—osztrák mérkőzéseken való szereplése is. A tizenhat találkozón öt magyar és öt osztrák győzelem született, hatszor pedig döntetlen volt az eredmény.

Két mérkőzés azonban kiemelkedik a kis Horvath tizenhat mérkőzése közül. Az egyik 1927. szeptember 25-én volt Budapesten (a magyar csapat 5:3 arányban győzött) ekkor volt huszonötödször válogatott. A másik mérkőzés ugyancsak Budapesten zajlott le, 1934. október 7-én, 3:1 arányban ez is magyar győzelemmel végződött. Ekkor volt a kis Horvath utoljára válogatott...

A jubileum édes és a búcsú kissé fájdalmas érzése fűzte Budapesthez.

4.

A labdarúgástól nem szakadt el, amikor búcsút mondott a játéknak. Kondíciójával éppen annyit törődött, mint amikor kötelező volt a heti ötszöri edzés. Jelmondata volt: „Wer rastet, der rostet." Ezt a német szójátékot nem lehet pontosan visszaadni, az értelme: „Aki pihen, berozsdásodik." És a kis Horvath nem akart berozsdásodni. Nagyokat sétált: Leopoldsdorf, Brunn és a tragikus végezetű Fischamend volt a kedvelt kirándulóhelye, s minden héten ott látták az Amalienbad szaunafürdőjében.

Kedvenc sportjáról élete végéig az volt a véleménye: „Az igazi labdarúgáshoz nemcsak tudás kell, hanem szív is."

5.

Az élete szép és mozgalmas volt, a halála tragikus és megrendítő. Este, sötétben Fischamendből hazatérőben a kis Fischa folyó hídján ment keresztül. Ez a híd a tavaszi áradások idején súlyosan megrongálódott, az izmos kis Horvath alatt az egyik korhadt deszka megroppant és eltörött — így zuhant a folyóba. Esés közben megütötte a fejét, eszméletét vesztette, tehetetlenül fuladt a vízbe.

A Fischa — ezen a helyen — ötven centiméteres vizébe.

„A labdarúgáshoz nemcsak tudás kell, szív is." Ezt hagyta örökségül a kis Horvath.

A világ valamennyi labdarúgójának.

Pánczél Lajos

Szeretnének munka nélkül lenni

Az MLSZ szobáinak meszelése, festése sem akadályozhatja meg a szövetség fegyelmi bizottságának munkáját. Igaz, kénytelenek kissé összébbhúzni magukat, a „delikvenseknek" a szomszéd szobából kell kölcsön kérni széket, mégis hajszálpontosan öt órakor kiszól az ajtón — egy augusztusi kedd délután — Simon Gyula dr., az 1. sz. fegyelmi bizottság jegyzőkönyvvezetője:

— *Kérem Marosi László sporttársat, a Bp. Honvéd játékosát.*

Pleiner János, a fegyelmi bizottság vezetője ismerteti a vádat, amely szerint az MLSZ fegyelmi elé állította Marosit. A hátvéd az MTK—Honvéd MNK döntő után nem ment oda az ünnepélyes díjkiosztáshoz, hanem lesietett az öltözőbe, lebecsülve ezzel a díjátadás jelentőségét.

Marosi: *Előző nap elrontottam a gyomrom, s már a mérkőzés előtt, sőt közben is gyengélkedtem.*

Tauzin Ferenc, bizottsági tag: *Azt a két percet talán még kibírta volna.*

Schulz Sándor, szakosztályi intéző: *Marosi még a mérkőzés utáni napon sem edzett, mert nem érezte jól magát.*

Pleiner: *A lejövetelt akkor is jelentenie kellett volna a csapatkapitányának.*

A felek kivonulnak, majd 2 perc múlva újra beszólítják őket. A határozat: *„A bizottság elhiszi és elfogadja Marosi László védekezését, mégis alkalmazza a 295-ös paragrafust és sportszerűtlen magatartása miatt szigorúan megdorgálja."*

Pleiner, búcsúzóul, Marosinak: *Kívánjuk, hogy még sokáig futballozzon, de a fegyelmi elé ne jöjjön többé!*

Következik a Vaclavik Ferenc (kiállított DVSC-játékos), Thomas Henrik dr. szakosztályvezető, Sárosi László edző-hármas. A vádlott természetesen csak Vaclavik, akit a Szegedi Dózsa elleni meccsen állítottak ki. Egyszer szabálytalanul rohant a kapusnak, a harmadik DVSC-gól után pedig azt kiáltotta a szegedi védőknek:

— *Nesztek parasztok, legeljetek!* Vaclavik elismeri, hogy mondott ilyesfélét, szerinte azonban a kapussal véletlenül szaladt össze. A mérkőzés után bocsánatot kért a játékvezetőtől is, a kapustól is.

Markó Sándor bizottsági tag: *Ön már állt előttünk, még Kerület-játékos korában. Ennek ellenére egykori katonai elöljárójától, aki a munkahelyemen kollégám, sok jót hallottam. Hogyan feledkezhetett meg magáról?*

Balla Károly, a JT képviselője: *Nem gondolt arra, hogy tíz emberrel esetleg vereséget szenvedhetnek?*

A fegyelmi bizottság tagjai. Balról jobbra: Simon dr., Benedek, Pleiner, Markó, Tauzin. (Farkas József felvétele)

Thomas dr. és Sárosi edző mond néhány védő, illetve magyarázó szót.

Pleiner János megemlíti: *Az ellenfél csapatában három doktor játékos szerepelt, de ettől függetlenül sem sportemberhez illő az ilyen beszéd. Emlékezetem szerint évek óta nem állt előttük DVSC-játékos, s szeretnénk ha megint évekig nem állna.*

Pár perc múlva a határozat: a fegyelmi bizottság három bajnoki mérkőzéstől eltiltja Vaclavikot, de — figyelembe véve őszinte, megbánó magatartását, a 324-es paragrafust alkalmazza és a büntetés végrehajtását 6 hónapra felfüggeszti.

Pleiner, Vlaclavikhoz: *Tudja Vaclavik sporttárs, hogy ezt mit jelent. Azt kérem magától is, mint a többiektől: ebben a szobában tegyenek minket munkanélkülivé.*

Magyar György, a SZEAC II mérkőzésén kiállított játékos egy bajnoki mérkőzésen nem játszhat.

Mihalecz Boldizsárt a Győri Dózsa—Bp. Spartacus mérkőzésen állította ki Schopp Károly. Egy győri gól után — drasztikus szavakat használva — odaszólt a partjelzőnek, hogy miért nem intett. Magyar partjelző odakérte Schoppot, közölte ezt vele, így került sor a kiállításra.

— *Nem így mondtam* — védekezik Mihalecz.

Benedek László bizottsági tag: *Az persze tökéletesen mindegy, hogy a nyomdafestéket nem tűrő szavakat egyből kimondja, avagy csokorba köti.*

Pleiner és a bizottság többi tagja egyaránt régi játékosok, ismerik a futballisták lélektanát, fiatal játékos korukban talán ők sem voltak mentesek bizonyos hibáktól. Éppen ezért meg tudják állapítani, mikor őszinte a játékos megbánása, mikor akar szépíteni a dolgon. Emellett Pleiner valóban nagy gyakorlattal, szigorúan, de igazságosan bírálja el a különböző vétségeket. S a rövid tanácskozás után olyan határozat születik, amely mindenki számára megnyugtató lehet. Mihalecz a 301. § alapján egyhetes eltiltást kap, s amikor kimegy a szobából, önkéntelenül így köszön:

— *A viszontlátásra!*

Pleiner hozzáteszi:

— *De ne itt, hanem a pályán!*

*

A súlyos ügyek — örömmel vesszük ezt tudomásul — száma manapság már a minimumra csökkent. Sportszerűtlenségek azonban még mindig előfordulnak, s épp ezért mi is azt szeretnénk, amit Pleiner kért az egyik játékostól: A játékosok tegyék munkanélkülivé a bizottság tagjait az idény hátralevő részében.

Sz. L.

Igaz szívvel — őszinte szóval

PELÉ-NYILATKOZAT

Pelé két teljes hónapot töltött távol hazájától, nagyrészt az Egyesült Államokban. Benyomásai közlésekor a hangja gyakran változik. Igyekezete abban merül ki, hogy a lehető legnagyobb realizmussal közelítse meg a mai problémákat. Nyugodt és józan. Tudatában van annak, hogy tekintettel népszerűségére, szavainak súlya van, amikor a sok váratlannal szembeni gondolatait a nyilvánossággal közli.

Ezt írta pár soros bevezetőjében Alain Fontan francia újságíró a nagy brazil játékosról, akivel interjút készített a France Football számára.

E két hónappal kapcsolatban feltehetjük a kérdést: vajon felfedezte-e Pelé Amerikát vagy Amerika az, amely Pelét fedezte fel. Az Egyesült Államok sportrajongói már ismerik a brazil labdarúgás magas szintjét. Olyan klasszisú játékost, mint például Vava, már eléggé értékelhettek. De most Peléről van szó...

Ezúttal őt is meglátták és a megismerést a szokásos kísérőjelenségek követték. Többé nem mehetett végig nyugodtan New York utcáin. Néhányan mindig felismerték, jelenlétéről a hírt továbbadták és pár percen belül már mozogni sem tudott a körülötte szorongóktól. A stadion környéki autogram-vadászokról nem is beszélve. A televízió, a híradók beszámoltak erről a villámgyorsan terjedő népszerűségről. És Pelé naponta mind népszerűbbé vált az Államokban. Az újságok a világ tíz legjobban fizetett kedvence közé sorolták Sinatra és a nagy autóversenyzők mellé.

Kérdés: **Igaz-e, hogy rajzfilm-sorozat hőseként szerepel majd valami banda élén, akárcsak Batman vagy James Bond?**

Felelet: Egy kiadóvállalat az Egyesült Államokban valósággal belesodort a dologba. Az amerikaiaknak fantasztikus ötleteik vannak. Az életemet akarják ismertetni és miután nincs szó gonoszabb életről, mint a másé, és miután ez a példa szeretné megízleltetni a labdarúgást a fiatal jenkikkel, úgy hiszem, megadom a hozzájárulást.

Kérdés: **És a reklám-szerződések? Azt mondják, aranyat ígértek Önnek, ha a nevét kölcsönzi különböző készítményekhez?**

Felelet: Az ügyvédem foglalkozik ezzel. Egy ismert italmárkáról van szó, azután valami édességféléről és különböző üdítőkről. Majd meglátjuk...

Kérdés: **És az amerikai labdarúgás?**

Felelet: Jó lesz. Pillanatnyilag még kissé ráfizetéses üzlet. Lassacskán ereszti a gyökereket Az én csapatom vendégjátékait 130 000-en nézték végig. Ez átlagban több mint húszezer nézőt jelentett hat mérkőzésünkön. Washingtonból és Saint Louis-ból egyébként színes televízión is közvetítették a játékunkat a Csendes-óceántól az Atlanti-óceánig terjedően, ami a közvéleménykutató intézetek szerint legalább 20 millió nézőt jelentett. Azt hiszem, hasznos népszerűsítő munkát végeztünk.

Kérdés: **A Balmore Boys edzője kijelentette: „... Pelé újabb ösztönzést jelentett az amerikai labdarúgás számára. Reméljük, még ellátogat hozzánk, hisz őérte jött ki a közönség."**

Felelet: Egyesek túloznak. A Santos kétszer volt Világ-kupa győztes és a legnagyobb tornákat megnyerte. Néha nélkülem, amikor sérült voltam. Csapatunkban nagy labdarúgók játszanak, akik sok nézőt megérdemelnek, akár amerikaiak, akár mások.

Kérdés: **Mi az igazság azokról a híresztelésekről, hogy állítólag halállal fenyegették?**

Felelet: Őszintén szólva, ha hittem volna, nem maradtam volna. Gondolom, ha egy terrorista csoport elhatározza valaki meggyilkolását, nem dobolja ki előre. Én senkinek sem ártottam. Legfőbb gondom, hogy jól kezeljem a labdát, játékommal kiérdemeljem az elismerést. Nem látom be, miért állna bizonyos személyeknek érdekében az én meggyilkolásom. Miután a halálos fenyegetés híre elterjedt, még elmentem Clevelandba, New York-ba, Miamiba és Bogotába. Ezekben a városokban is játszottam, és egyszer sem éreztem az életemet különösképpen veszélyeztetve. Azt hiszem, az egésznek valami hibbantagyú a szerzője... vagy pedig az egészet reklámcélokból találták ki. Tulajdonképpen nem is jutottam el odáig, hogy véleményem legyen az ügyről.

Kérdés: **Benne lesz abban a brazil együttesben, amely a világbajnokság selejtezőit játssza majd?**

Felelet: Ez még messze van. Ha beválogatnak, megyek... Jóllehet ez a világbajnokság már nagyban hasonlít a tekejátékhoz, a vágóhídhoz, úgyhogy túlságosan nem is csábít. De mindenekelőtt túl kell jutnunk a selejtezőkön. Nem lesz könnyű feladat. Nincs már gyenge csapat. Ebben a tudatban megyünk majd Paraguayba, Columbiába, Venezuelába.

Kérdés: **Végül még valamit: a Sao Pauloi kormányzó, Abreu Sodré felajánlotta Önnek a labdarúgó-előadói széket az iskola-televízióban... Elvileg elfogadta?**

Felelet: Valóban. A kísérletezések rendkívüli módon lekötik a figyelmemet és egy pillanatig sem haboztam az igenlő válasszal. A sportról, a fegyelemről, a felkészülésről beszélni a gyerekeknek — nagyon csábít. Meggyőződésem, hogy át tudom ültetni beléjük a labdarúgás iránti szeretetemet, egyenesen szólhatok hozzájuk, segíthetek nekik, hogy rátaláljanak a megfelelő útra az életükben. Még nem tudom, hogyan fogadnak majd, de én késedelem nélkül nekilátok a munkának.

Pelé ez egyszer — nem a labdával...

FORINTOS KÉRDÉSEK

A kérdések lépést tartanak az eseményekkel. Most például az olimpia került a középpontba, a csapat kialakítása, esélyei, egyes játékosok miért vannak a keretben, mások meg miért nem. Mikor a lap olvasóink kezébe jut, már nem sok idő lesz hátra olimpiai labdarúgó csapatunk elutazásáig. Összeállítása változtathatatlan tény, az pedig, miként szerepelnek a távoli, egzotikus országban, október közepén már ismert lesz.

Az NB I-es küzdelem is sok észrevételt vetett fel, a Vasas időnkénti gyenge játékát, az MTK hullámzó szereplését, a Győr stagnálását, stb. Ezekre kevésbé kerestünk választ, mivel a fordulók hétről hétre alakítanak ki újabb és újabb helyzeteket.

Egyik olvasónk a szerkesztőségnek szegezte: **— Miért éppen három kérdést kell beküldeni?** Minden pályázatnak van valami alapszabálya, s mikor a mienket létrehoztuk, ebben a „számban" egyeztünk meg, így láttuk biztosítva, hogy minden hónapban megfelelő számú kérdésből válogathatunk. Módosítani közben nem akartunk, de ha most írnánk ki újból ugyanezt a „rovatot", talán már egy kérdéssel is megelégednénk, hiszen olyan pályázat-özönnel árasztanak el bennünket olvasóink

Az augusztusi győztes Nagy László lett (IX., Epreserdő u. 2. III. lh. IV/14.) Kérdése dr. Lakat Károlyhoz szólt:

— Több nyilatkozatában olvastam, hogy a mérkőzések előtt régi történetekkel, anekdotákkal „szuggerálja" játékosait, és szívesen vállalkozik ilyen pszihikai „felkészítésre" mérkőzésszünetekben is. Kérem, meséljen el egy ilyen történetet.

Lakat Károly dr

szívesen kötélnek állt:

— Egy öltözőnek a hangulata mindig más és más. Amikor jól megy a csapatnak, néha bizony érezni lehet kis elbizakodottságot, sok esetben viszont „lóg a fejük" a fiúknak. Ilyenkor más és más történetre van szükség „behangolásukhoz". A liverpooli VVK-visszavágóra egy gólos előnnyel, de Géczi, Mátrai és Albert nélkül érkeztünk. Az angol sajtó már ennek előtte is erősen bizakodó volt, mikor mindezt megtudták, akkor pedig egyenesen továbbjutásukat ünnepelték. Közvetlenül a mérkőzés előtt fogadáson voltunk jelen, ugyancsak meghívott volt Szepesi Gyuri és több más magyar újságíró. Az angolok győzelmi hangulata itt is érezhető volt, de azért kissé foghegyről megkérdezték, hogy miért is nem hoztuk magunkkal Albertet. Gondoltam egyet, miért ne mondjak én is egyszer nagyot. Azért — válaszoltam, — mert Albert jelenleg nincs formában, a második csapatban játszik, a helyén szereplő Branikovits máris jobb játékos nála és még hová fejlődhet... Képzelhető a magyar sajtó képviselőinek meglepődése, akiknek szemevillanása is elárulta már, jó ég mi lesz ebből? Az angolokat tehát ilyesmivel „szédítgettem", az öltözőben pedig azt az esetet adtam elő, amikor a 30-as évek egyik KK-mérkőzésén a Ferencváros Bolognában 3:1-es vereséget szenvedett — Toldi nélkül. A Ferencváros tankját gyenge formája miatt nem szerepeltették Olaszországban, a visszavágón azonban már ismét csapattag lett. Itthon aztán megmutatta, hogy mire képes, 4 gólt lőtt. Egyik legsikeresebb mérkőzését vívta, és a Ferencváros került tovább. Az egész történetet különben Branikovitsnak szántam, félszemmel figyeltem, milyen hatást is vált ki belőle a sztori. Hát jót. Góljával Liverpoolban is nyertünk, és az én pedagógiám sem mondott csődöt.

Nagy László 200 forintos vásárlási utalványát postán küldjük el.

A további kérdések és válaszok:

Szepesi György:

— A külföldi labdarúgó-közönség képes tűzbe-lázba hozni csapatát, a vendégek számára szinte pokoli légkört teremtenek. Hogy ez nemcsak vérmérséklet dolga, azt jól példázzák a hidegvérű angolok is. Magyarországon miért nincs igazi szurkolás, miért olyan csendes, szolid a nézősereg? Hogyan lehetne egy kis vérpezsdítést csinálni? (Győri Imre, XIII., Visegrádi u. 69/b)

Külföldön általában a szurkolási lehetőséget sok mindennel elősegítik. A kedvenc klub színeiből készített sapkákkal, sálakkal, különböző emblémákkal. Mielőtt a néző bemegy a stadionba, már fellelkesedik, és a játék csak tovább hangolja az együvé tartozó „tömböket". Nálunk a szurkolás egy időben kiment a divatból, a csapatok is különböző „neveket" kaptak, el is veszett valahogy a szurkolás öröme. Ezt kell valahogy majd visszaszereztetni a nézősereggel, persze úgy, hogy soha se menjen túlzásba, az ellenfél esetleges kigúnyolásába vagy lebecsülésébe. Ha a klubmérkőzéseken is jól szurkolnak majd a stadionokba kilátogatók, a válogatott mérkőzéseken még hangerősebbek lesznek, hiszen hétről hétre edzik előtte magukat. E tekintetben természetesen a sajtónak és a rádiónak is van dolga, mi már tettünk kezdeti lépéseket, de úgy látszik kevés, tovább kell fokozni az ilyen munkát, — természetesen a megfelelő jó irányban.

Rózner Győző:

— Miért nem bővíti a Vasas a Fáy utcai sporttelepét, miért nem látja el megfelelő villanyvilágítással, úgy, hogy este is lehessen mérkőzéseket rendezni? Felmerült-e ez egyáltalán? (Ifj. Vermes János, VI., Jókai út 1.)

— A lehetőségekhez képest mindig igyekszünk valamit korszerűsíteni a pályán. Így az állóhelyek már betonból vannak, hamarosan kikerülnek oszlopokra az eredményhirdető táblák, pótlelátókkal a férőhelyet igyekszünk nagyobbítani. Rövidesen a központi épület munkálataiba is belekezdenek, hogy végre-valahára megfelelő öltöző álljon a játékosok rendelkezésére. Lépésről lépésre haladunk tovább — az anyagi lehetőségeknek megfelelően.

Albert Flórián:

— Egyes cikkírók szerint a Ferencváros nagy nemzetközi elfoglaltsága miatt nem lesz képes versenyben maradni az Ú. Dózsával és a Vasassal a bajnoki címért folyó harcban. Mi erről a csapatkapitány véleménye? (Demény Gábor, IX., Közraktár u. 24.)

— A VVK-küzdelmet már befejeztük, további nemzetközi kötelezettségeink mellett úgy érzem, van elég erőnk és tudásunk a lila-fehérek és a piros-kékek mellett maradni az élvonalban. Véleményem szerint ott leszünk a végküzdelemben, sőt mi nagyon-nagyon reménykedünk...

— Van-e jelentősége egyes játékosok pályán kívüli barátságának, esetleg futballfejlődésükben? (Nagy László, IX., Epreserdő u. 2.)

— Kétségtelenül jó hatással van az egész labdarúgó-szakosztály életére, ha a játékosok pályán kívül is jóbarátságban vannak egymással. „Tízes" létszámban ez nemigen megy, de különböző csoportok, tömbök között mindig kialakulhat a nagyfokú barátság A futballkarriert is segít-

A Népstadionban, az MTK—Bp. Honvéd Magyar Népköztársasági Kupa döntőn Oborzil 11-esből megszerzi az MTK győztes gólját. 2:1. (MTI Foto, Petrovits László felvétele.)

heti ez az összetartozás, hiszen ha az életben tanulnak egymástól az illetők, miért ne tanulhatnának egymástól a pályán is s ez azután egyikükre vagy másikukra kétségtelenül fejlesztő hatással lehet.

A szerkesztőség:

— Hány országban terjesztik a Labdarúgást, milyen külföldi sportlapokkal áll kapcsolatban. (Kelemen István, Gödöllő, Állomás u. 1.)

— Pontos számaink és ismereteink nincsenek, de leveleket már kaptunk valamennyi kontinensről, így külföldi terjesztésünk elég jónak mondható. A szerkesztőségbe sok külföldi — szovjet, francia, csehszlovák, nyugatnémet, NDK-beli, bolgár, lengyel, svájci stb. szaklap jár, mélyebb kapcsolat a lapcserén kívül nincs egymással.

— Véleményük szerint a sportújságírás mennyiben tudja befolyásolni fiatal tehetségek kibontakozását, mikor érdemes „reflektorfénybe" állítani egy-egy labdarúgót? (Győri Imre, XIII., Visegrádi u. 69/b.)

— Egy-egy játékos jó értelemben vett felkarolása jelentős támaszt adhat az illető sportkarrierjéhez. Tehetségére irányíthatja a figyelmet, dicsérettel, bírálattal mindig azon az úton tarthatja, amellyel a célhoz érhet. Persze, túlzások okozhatnak nagyfokú kilengéseket is, minthogy a múltban erre már sok példa volt. Az a játékos kerülhet „reflektorfénybe", aki arra már munkájával, szereplésével rászolgált, és akinek esetleg eszményképpé állítása jól segítheti a fiatalabb korosztály nevelését.

Börzsei János:

— Mi a feladata a szövetségi ellenőrnek, és van-e foganatja olyan jelentésének, amelyet például egy sportszerűtlenségekben bővelkedő mérkőzésről ad? (Halma Antal, XXI., Rákóczi F. út 105.)

— A szövetségi ellenőrök általában régi sportemberek, társadalmi munkások, figyelemmel kísérnek mindent, ami a mérkőzés előtt, alatt és utána történt, és erről jelentést készítenek. Az ellenőrző bizottság vizsgálja felül a beérkezett iratokat, és az esetek súlyosságának megfelelően járnak el a vétkesekkel szemben — a paragrafusok szerint.

— Szóba kerülhet-e valaha MNK-döntő színhelyéül olyan vidéki város, amelynek nincs NB I-es csapata, de rendelkezik olyan létesítménnyel, amelyben ezt az eseményt lebonyolíthatnák? (Lami Pál, XII., Szarvas Gábor út 4.)

— Az MNK szabályzatában csak az rögzített, hogy a döntő színhelye semleges pálya kell legyen. A Népstadion azért került ismételten szóba, hogy az MLSZ ezzel is hangsúlyozza a kupa-sorozat jelentőségét. Semmi akadálya nincs tehát annak, hogy nagyobb vidéki város fogadja az MNK döntő résztvevőit.

Mészáros József:

— Mi az oka annak, hogy egyes NB I B-s csapatok ebben az osztályban támadó szellemben játszanak, viszont ha feljebb kerülnek, védekeznek és általában kiesnek? Ehhez tartozik az is, hogy az NB I-ből kiesett együttesek néhány fordulón keresztül nem találják meg a helyüket, mindig bizonyos idő kell, amíg az ehhez az osztályhoz való stílust elsajátítják? (Kovács Ferenc VI., Lenin krt. 79.)

— A dolog lényege, hogy mi is egy csapat célkitűzése. Az NB I B-ben, az elsőségért harcoló együttesé a feljutás. Ha ez szóba kerül, biztos rendelkezik olyan játékosállománynyal, amellyel hétről hétre győzelmet érhet el. Tehát támad. Ha viszont egy osztállyal feljebb jut, játékereje az ottani nívóhoz viszonyítva már biztosan kisebb fokú, s mivel az első évben mindenki bent szeretne maradni, ezért elsősorban a biztonságra fekteti a fősúlyt. Bizonyos értelemben tehát védekező csapattá válik. Az NB I-ből kiesett együttesek egy „fokkal" lejjebb sokkal nagyobb harcban, küzdelemben találják magukat, és esetleges nagyobb képességüket az első mérkőzéseken ámulatukra, meglepetésükre „szétverik". Később azután magukra találnak, igazodnak a légkörhöz és a legtöbb esetben vissza is küzdik magukat a felsőbb régiókba, mint ahogy erre az utóbbi években számtalan példa volt.

Kovács József:

— A kiállított játékosok különböző ítéleteket kapnak, ezeknek mérvével nem mindig ért egyet a közvélemény. Mi ezen a területen az egységes álláspont? (Győri Imre, XIII., Visegrádi u. 69/d.)

— A szabálytalanságokat a játékvezető jelentése alapján bírálja el a fegyelmi bizottság. Minden tekintetben a paragrafusok a mérvadók. Van például szándékos, véletlen megjelölés, más a büntetés annál, akinél ez ismételten előfordul, vagy pedig először vétkezett. Sok minden olyan dolgot számításba vesznek a bizottság tagjai, amelyről a nagyközönség nem tud, ezért okoz néha meglepetést egy-egy ítélet.

Várjuk a következő kérdéseket. Kérjük azokat úgy elküldeni, hogy ezúttal legkésőbb szeptember 23. és 25. között érkezzenek hozzánk. A címzés: Labdarúgás szerkesztősége, Budapest, I., Fém utca 5—7.)

FIFA-játékvezetőink

Hét magyar játékvezető került a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) keretébe. Az alábbiakban Kann Frigyes, a 30-as évek magyar FIFA-bírója, a játékvezetés terén nagy tekintélyt kivívott sportember, szakíró mutatja be a magyar FIFA-bírókat, — betűrendben:

BIRCSÁK GUSZTÁV

kitűnő labdarúgó volt a Szentlőrinci AC-ban, a Postás SE-ben, az MTK-ban és az FTC-ben. 20 éves pályafutás után a játékvezetői. tanfolyamot kitűnő eredménnyel végezte el. Ám mindjárt azt is meg kell állapítani, hogy megelégedett a vizsgát megelőző tanulmányaival, mert ezen a téren sok fejlődést nem árult el; a testtel való szabályos játékról van ugyan elképzelése, de eltúlozza. E tekintetben néha „kevesebb több lenne", túl sokat enged meg, s ezek az engedmények sértik a szabály szellemét, ellentétben vannak a rendelkezésekkel. Bircsák hároméves FIFA-bírósága alatt nyolc nemzetközi mérkőzésen tevékenykedett. Alakja tekintélyt parancsol, megjelenése előnyös és már ezért is szükséges lenne, hogy leküzdje hiányosságait, hiszen ez számára jelentene nagy előnyt, pályatársai megbecsülését eredményezné.

BIRÓCZKY JÁNOS

12 éve működik, két éve van FIFA-minősítése. Bíráskodásán meglátszik, hogy hosszú ideig (20 év) rúgta, méghozzá igen jól a labdát a Typográfiában és a Kispesti AC-ban. Kitűnően követi a játékot, helyezkedése szinte tökéletes, erőnléte is mindig biztosítja eredményes szereplését. Mérkőzésvezetési módszere végtelenül egyszerű, ragaszkodása a szabály írott betűihez, s annak szelleméhez. Ha szükséges, nem irtózik a büntető megadásától, azt ítél, amit megállapít. Ez egyébként rá a legjellemzőbb tulajdonság.

EMSBERGER GYULA

21 éve választotta hobbyként a játékvezetést. Játszott a Ganz TE-ben, a Tatabányai Bányagépben, és a Tatabányai Bányászban. Játékosmúltja nagyban segítette, hogy játékvezetőként feljusson a legmagasabb csúcsra. Gyorsasága közismert, gyakran feleslegesen is fecsérli energiáját. A szabályismeretekben nincs nála kívánni való, képzettsége példamutató. Állandóan vezet edzőmérkőzéseket is, tehát a fejlődést biztosító legjobb edzési megoldást választja. Gyakorlati készsége tapasztalati elemekkel párosul. 10 éve FIFA-játékvezető. Ezalatt 32 nemzetközi, illetve nemzetek közötti mérkőzést vezetett.

PETRI SÁNDORT,

az újdonsült FIFA-bírót a végtelen szorgalom jellemzi. 16 éve bíráskodik, sokat foglalkozik a szabályokkal. Rendszeres és módszeres edzéssel készül mindenkor az idényre. Sajátos felkészülése jó erőnlétet, gyorsaságot és összpontosítókészséget biztosít számára. Mértéktartó játékvezető, akinek tárgyilagossága közmondásos: nemcsak érti, de érzi is a labdarúgás lényegét. Nem tűri a durvaságot, kellő szigorral tevékenykedik, mérkőzésein sérülés alig történik. Szűkebb hazája Békéscsaba, 18 nemzetközi mérkőzése volt eddig, mindegyiken megállta a helyét.

VÍZHÁNYÓ LÁSZLÓ

23 éve működik. Valamikor szélsőjátékos volt, s az ezen a poszton szereplő futballistákat jellemző gyorsaság és helyezkedés ma is felismerhető játékvezetésében. Általában jól ítéli meg a legnehezebb helyzeteket is. Ezt a tulajdonságát csak szerénysége múlja felül anélkül, hogy ez magabiztossága rovására menne. Ismeri a labdarúgás minden fortélyát és ezt a kellő alkalommal, megfelelően fel is használja. Nem keresi a népszerűséget, s talán mégis ez biztosítja számára az elismerést, a szeretetett.

WOTTAVA TIBORNAK

másfél évtizedes a játékvezetői múltja, három éve FIFA-bíró. Sporttevékenysége a székesfehérvári Alba Regiából indult el, hátvédet játszott. A labdarúgással kapcsolatos elméleti iskola minden lépcsőfokát megjárta, volt intéző, szervező, szakosztályvezető és mindig lelkes szurkoló. Ezzel is magyarázható, hogy kapcsolatai, amelyek ebben a minőségében alakultak ki, máig fennállnak. Mindez tekintélyt is biztosít számára a játékvezetésben, ebből fakadóan azután elhiszik neki, hogy az a helyes, ahogy ő ítélkezik, mégha az nem is pontosan egyezik a szabályok szellemével. Vele kapcsolatban érvényesül az a régi mondás:

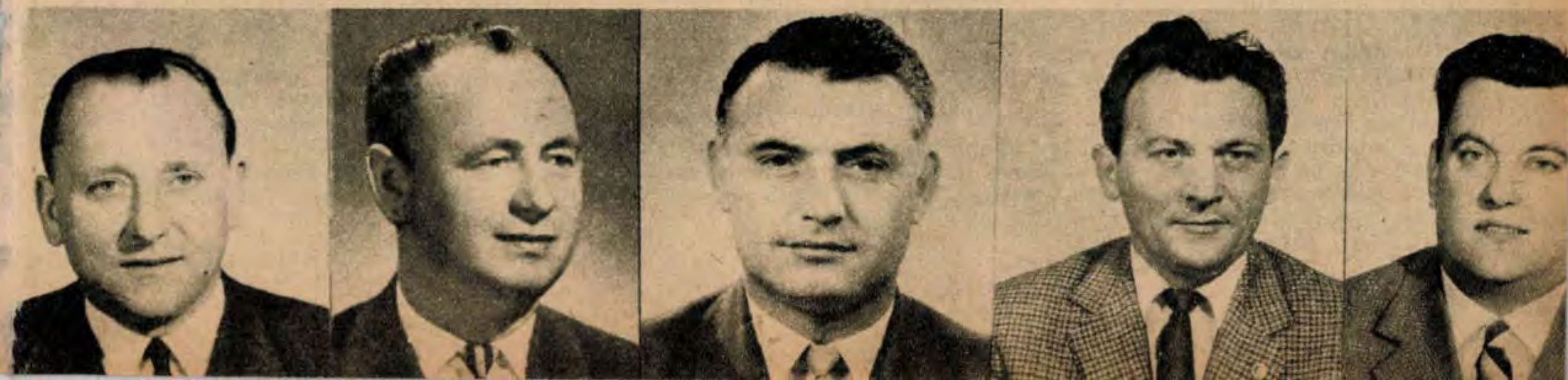
„Az az igazság, amit el tudunk hitetni."

ZSOLT ISTVÁN

30 éve játékvezető, karcsú alakja, mozgása tekintélyt sugároz. Nemzetközi tekintélye közismert és ez, tudásán kívül sikereinek titka. (Itthon viszont nem mindenkor „próféta".)

Három világbajnokságon, ugyanennyi olimpián vett részt, és most készül a negyedikre, Mexikóba. Megszakítás nélkül 16 éve FIFA-bíró, több mint 50 nemzetek közötti találkozón bíráskodott. Mérkőzésvezetése legközelebb van a szabályos testtel való játék helyes megítéléséhez. Gyors mozgású játékvezető, akinek a helyezkedése is közismerten jó. Feladatául tűzte ki az utánpótlásról történő gondoskodást, ezért szabad idejében alacsonyabb osztályú mérkőzéseket látogat.

A felső sorban balról: Emsberger Gyula, Zsolt István, az alsóban pedig Biróczky János, Vízhányó László, Petri Sándor, Wottava Tibor és Bircsák Gusztáv

VÁLOGATOTTAK ARCKÉPCSARNOKA

BENE FERENC
Újpesti Dózsa

Született: 1944. december 17-én, Balatonújlakon.

170 cm magas, 70 kiló.

1958 óta labdarúgó. A Marcali MEDOSZ együttesében kezdett, 1960-tól a Kaposvári Kinizsi színeiért harcolt, 1961 nyarán az Újpesti Dózsa igazolta le.

Első NB I-es mérkőzését 1961. augusztus 20-án a Megyeri úti stadionban a Pécs ellen (3:0) játszotta. Mindjárt góllal mutatkozott be. Azóta mindössze hat alkalommal hiányzott a lilafehérek bajnoki pontokért küzdő együtteséből. Eddig 187 NB I-es találkozón szerepelt (a szeptember 15-i Bp. Honvéd elleni játékkal együtt) és 133 gólt szerzett a csapatának. A góllövésben legnagyobb bravúrja 1962. október 21-hez fűződik, amikor mindössze 30 NB I-es mérkőzéssel a háta mögött mind a hat gólt ő lőtte a 6:0-ás Újpesti Dózsa—Szombathely találkozón. Úgy látszik, október derekán különösen jó az irányzéka, mert 1964. október 11-én Tokióban is hat gólt lőtt — Marokkónak.

1962. október 14-én, a Népstadionban Jugoszlávia ellen szerepelt először a válogatottban. Harminc országok közötti mérkőzésen játszott, 18 gólt lőtt.

Olimpiai bajnok.

Nőtlen.

Foglalkozása: tisztviselő.

Most, hogy olimpia közeledik, különösen gyakran emlegetik a nevét. Bizonyos, jól jönne Mexikóban is olyan csatár, aki öt mérkőzésen ugyanúgy tizenkét gólt lőne, mint ahogy azt Japánban Bene Ferenc tette. Hat Marokkónak, négy az EAK-nak, egy-egy pedig Jugoszláviának és a döntőben Csehszlovákiának — szinte hihetetlen ez a sorozat. Képes lehet ilyen bravúrra az idei olimpián valamelyik csatár?

A kérdésre a legilletékesebbtől, az olimpiai bajnok, olimpiai gólkirály középcsatártól kértünk választ.

— *Miért ne lenne képes mexikói gólszüretre valamelyik csatár?* — kérdezett vissza Bene. — *Itt van például Dunai Anti. Fazekastól és Varga Zolitól mesteri labdákat kaphat. Tudok arról, hogy Anti nagyon készül az olimpiára, s ha jó erőben és jó formában lesz, nincs az a védelem — különösen, ha kiszolgálják —, amelyik megakadályozza a góllövésben. Sokat emlegetett olimpiai gólrekordomat egyszer úgyis megdöntik, miért ne legyen az új csúcstartó is magyar, sőt újpesti. Számítok Dunai II-re.*

Bene szerint gólokban tehát nem lesz hiány. Még izgalmasabb téma:

nálunk marad-e az aranyérem?

— *Világ- és olimpiai bajnokságok igazolják, hogy a nyolcbajutás általában sikerül* — mondotta Bene. — *Azután jönnek a nehézségek. Angliában hiába győztünk csoporton belül a kétszeres világbajnok Brazília ellen, a négybe nem kerültünk. Tokióban viszont vettük nyolc között a rendkívül erős Románia ellen az akadályt, s utána már meg sem álltunk a végső győzelemig. Mexikóban is viszonylag könnyebbnek látszik a csoportkörmérkőzés, aztán Bulgária, Csehszlovákia és a házigazda Mexikó kerül az utunkba. A mostani olimpia véleményem szerint azért nehezebb, mert amíg 1964-ben a házigazda japánok nem játszottak különösebb szerepet, addig most a mexikóiak nem győzik hangoztatni, hogy aranyéremre pályáznak. Mégis bízom Tokió megismétlésében, mert a mi csapatunkat nagyon jónak tartom. Tokió, az olimpia sportpályafutásom eddigi legszebb állomása volt, ezért mondom sűrűn: hej, mexikóiak, ha én is köztetek lehetnék...*

Az újpesti gólgyáros azért nemcsak az olimpiával kapcsolatban interjúalany. A bevezetőben már szó esett arról, hogy a „húsdaráló" NB I-ben nyolc év alatt mindössze hat bajnoki találkozót hagyott ki. Hogyan lehetséges a gólerős csatárokat korántsem kesztyűs kézzel fogadó

szigorú védők korszakában?

— *Nem félek az összecsapásoktól, azt hiszem itt a titok kulcsa* — vélekedett Bene. — *Az első marcali mérkőzésem óta mindig harcos felfogásban játszom, nem azzal törődöm, mi a hátvéd szándéka, hanem az lebeg a szemem előtt, miként lehet kapura húzni. Nem titkolom, kaptam rúgást már éppen eleget, de sérült csak egyszer voltam emiatt, még kaposvári pályafutásom idején. Idén tavasszal hetekig nem játszhattam, de nem rúgás miatt, izomsérülés tett harcképtelenné. Nem félek a pályán, nincs miért...*

Újabb gyakran hangoztatott téma: Bene a válogatottban hetes mezben játszik, Újpesten a kilences az övé. Melyik a kettő közül

a kedvenc száma?

— *Mindkettő nagyon kedves* — hangzott a válasz —, *örülök, ha bármelyiket megkapom. Szerintem, aki csak hetes, vagy csak kilences, az nem jó csatár. Mozogni kell a pálya teljes szélességében, a szélsőnek, és a belső csatárnak is. Újpesten, mint kilences azt hiszem többet vagyok a szélen, mint a pálya közepén. Nem szabad ragaszkodni a helyhez, a Dózsa azért szerez olyan sok gólt, mert valamennyi támadója, sőt valamennyi játékosa állandó mozgásban van. Ha már a szélsőkérdés szóbakerült, szeretném megjegyezni, nem értem, miért idegenkednek sokan az érdekes poszttól. Az igaz, a szélső teljesítménye nagyban függ attól, hogy milyen labdákkal támogatják, milyen feladatot kapnak az edzőtől. A döntő azonban az, hogy a szélsők hogyan akarnak játszani. Ha belenyugszanak abba, hogy nem kapnak labdát, veszve minden. Akik látták például Best-et és Aston-t, a Manchester United két kiválóságát, felfedezhették, hogy őket legkevésbé az izgatta, hogy kiszolgálják a társak jó labdákkal vagy sem. Mozogtak, szereztek labdát, nem elégedtek meg azzal, hogy beadják a labdát, hanem kapura törtek, gólveszélyt akartak teremteni — és gólt akartak lőni. A mi, szélre állított játékosainkból ezek az utóbbi tulajdonságok hiányoznak.*

Augusztus 10-én, az Egyetértés elleni 5:0 után élre állt az Újpesti Dózsa. Megtartják vezető helyüket a lilák, az 1959—60-as idény után újra,

sorrendben tizedszer

bajnok lesz az újpesti gárda?

— *Természetesen minden újpesti játékosnak az a vágya, hogy a második és harmadik helyek után végre az első is sikerüljön* — mondotta nagy sóhajtás közepette. — *A három egymás utáni vidéki mérkőzés volt a kritikus időszak, az olimpiai szünet előtt túl leszünk a Honvéd elleni rangadón is. Késő ősszre a riválisok közül csak a Vasas marad, a vidéki utakból pedig Szeged és Dunaújváros. Bizakodom, hogy négy évvel Tokió után az idén az olimpiai aranyhoz jön egy magyar bajnoki arany is...*

B. J.

Cikksorozatunkban, oldalas fényképpel eddig a következő válogatottjainkat mutattuk be: Páncsics Miklóst, Szűcs Lajost, Tamás Gyulát, Göröcs Jánost, Mészöly Kálmánt, Gelei Józsefet, Dunai Lajost. Legközelebb folytatjuk.

MTI Foto,
Petrovits László
felvétele.

Bp. Honvéd–Diósgyőr 3:0. A nagy kedvvel játszó Kocsis két gólt ért el. Az elsőt (felső kép) már a 7. percben, a másodikat (alsó kép) pedig a 31. percben. MTI fotó, Pálfai Gábor felvételei)

Most indul el az 1968—69. évi olasz bajnokság. Mint mindig, ezúttal is több érdekes játékos- és edzőcsere történt. Haller, a nyugatnémet válogatott a Bolognából a Juventushoz került. Baloldali képünkön Heriberto Herrera, a Juventus edzője foglalkozik a német játékossal. Európa többi országában már mindenütt folyik a bajnokság. Az angoloknál most is jellemző a keménység, amit a baloldali kép is érzékeltet. (Qeen's Park—Rangers Leicester 1:1). Az NSZK-ban sem túl nagy a kímélet. A VfB Stuttgart—München 1860 mérkőzésen Reich (München) nagyot ugorva tisztáz, s Handschuh (10-es), le is hajol, hogy ne kapjon valamit. Baloldalt Ohmsen játékvezető, középen hátul a dán Larson (MTI Külföldi Képszolgálat, UPI felvételei.)

Édes a bosszú vagy

— *Fogadom, hogy Mátrai nem játszik a Ferencváros ellen* — hangoztatta jó néhány szurkoló még a tavaszi idény kezdete előtt. Mások arra esküdöztek, hogy Kocsis kímélni fogja a Salgótarjánt, Dunai II a Pécsi Dózsát, Molnár és Novák a Szombathelyt, Rátkai a Ferencvárost, Kékesi a Vasast, Balogh a Bp. Honvédet, Gelei az MTK-t — és így tovább.

Mi is jól emlékezünk egy évekkel ezelőtti esetre, amikor a kieséstől fenyegetett csapat ellen tizenegyest ítélt a játékvezető. A fehér pontra a veszélyben levő együttes volt szemefénye, a kérlelhetetlen ítéletvégrehajtó tette le a labdát.

— *Van szíved berúgni? Kiesünk, ha megint kikapunk! Te adod meg nekünk a kegyelemdöfést?* — hallatszott a siránkozás jobbról-balról. A mesterlövész kapu mellé rúgta a büntetőt. Soha nem derült ki, az irányzék véletlenül működött rosszul, vagy a lábat a szív is befolyásolta... A jelenlegi élvonal tagjai — talán már a látszat kedvéért is — nem ilyen könyörületesek. Mátrai az Egyetértés védelmi oszlopa volt a Ferencváros ellen, Gelei mindent védett, amikor az MTK ellen őrizte a kaput, Kocsis, Molnár, Novák, Kékesi, Balogh, Rátkai kritikus állásnál gólt lőtt volt csapatának, Dunai II, Móricz dr. Németh, Katona, Bánkúti, Szuromi és a többi, más tájakra került játékos is bizonyított korábbi klubja ellen. Sikerült a játék, de vajon milyen gondolatok járnak egy-egy „testvérharc" előtt, vagy egy döntő gól után a labdarúgó fejében?

Megkérdeztünk néhány olyan játékost, akik már megkóstolták a volt klubtársak elleni csata ízét.

Szív és a kötelesség

Gelei József, a Tatabánya válogatott kapusa öt évet töltött az MTK-ban, 38 bajnoki találkozón őrizte a fővárosi kék-fehérek hálóját.

— *Régi igazság, a hazát, az anyát soha senki sem tudja kirekeszteni a szívéből, valahogy így vagyok én az MTK-val is* — mondotta a kapus. — *Keserű csalódás ért az MTK-ban, el kellett jönnöm, mert nem feleltem meg. Örömömre szolgált, hogy a Tatabányában és a válogatottban is sikerült bizonyítanom. Kimondhatatlanul jól esett, amikor vezetők, szurkolók hívtak, jöjjek vissza. Még most is szeretem azt MTK-t, de csak akkor, amikor nem a Tatabánya ellen játszik. Nekem az a kötelességem, hogy becsülettel helytálljak abban a csapatban, ahol bizalmat, lehetőséget kaptam, s különösen örülök, ha éppen az MTK ellen megy jól a védés. Ajándékgólt sohasem adnék volt klubomnak, de biztos vagyok abban, hogy ők ezt soha nem is kérnék.*

Mátrai Sándor már megette a kenyere javát, amikor Ferencvárosból Soroksárra tette át főhadiszállását. Tizenöt évet töltött az Üllői úton, 355 bajnoki mérkőzésen harcolt a zöldfehérek sikereiért.

— *Ezt a csodálatos másfél évtizedet nem lehet elfelejteni* — jelentette ki a nyolcvanszoros válogatott hátvéd. — *Amikor a Ferencváros ellen készülődtem, alig akartam hinni az egészet. Senkinek sem kívánom, hogy ilyen helyzetbe kerüljön. Még gondolni is rossz arra, hogy esetleg én akadályozom meg a Fradi bajnokságát, de az még rosszabb lenne, ha az én gyengeségem miatt kapna ki az Egyetértés. Ilyen megfontolások után a lehető legjobban jött, hogy 1:1 lett a végeredmény. Mi tagadás, igyekeztem, de a közbelépéseknél különösen ügyeltem arra, nehogy megrúgjak valakit. Örülök, hogy a mérkőzés után jelenlegi és régi klubom hívei is elégedettek voltak velem. Mindenesetre, nem bánnám, ha már november 25-ét írnánk. November 24-én ugyanis Egyetértés—Ferencváros mérkőzés lesz...*

Molnár (Vasas) küzdelme a korábbi klubja ellen. Vasas—Szombathely 2:0. (MTI Foto, Kovács Gyula felv.)

A harag nem jó tanácsadó

Menczel Iván, a Vasas mexikói jelöltje tízéves NB I-es szereplése alatt nagy utat járt be. 96 bajnokit játszott a Salgótarjánban, 82-t a Tatabányában, a Vasasban pedig a húszon jutott túl.

— *Salgótarján az anyaegyesületem* — mondotta a kitűnő, sokoldalú játékos. — *Azért kerültem el onnan, mert kiesett a csapat. Engedtek, örültek, hogy érvényesülök. A Tatabányától már nem ment ilyen békésen az elválás, hogy úgy mondjam tüske maradt bennem. A Tatabánya elleni mérkőzésre éppen ezért különösen készülök, úgy érzem adósságom van. Júniusban, amikor ott játszottunk és győztünk a Vasassal, kérleltem a fiúkat, adjanak minél több labdát, hogy ne szürke teljesítményt mutassak. A Salgótarján ellen pedig azért akarok jól játszani, hogy meglássák a hazaiak, vittem valamire. Még annyit szeretnék megjegyezni, minden korábbi klubtársammal jó barátságban vagyok, szikrázó összecsapások nem fordulhatnak elő.*

Kékesi Mihály csaknem annyit töltött a Vasasban, mint Mátrai a Ferencvárosban. 126 bajnokit játszott a piros-kékeknél, mielőtt az MTK-hoz került.

keserű az emlékezés?

— *Tavaly júliusban éppen az MTK elleni 3:0-ás mérkőzésen kerültem újra vissza a Vasas első csapatába, Brünyinek én lőttem az első gólt. Most viszont a Vasas ellen a harmadik gól fűződik a nevemhez* — emlékezett vissza Kékesi. — *Szokatlan érzés volt azok ellen készülni, akikhez változatlanul szoros barátság köt. A labdarúgásnak azonban különös varázsa van, amint elhangzott a bírói síp, számomra megszűnt minden, csak a játék érdekelt. Azt mondják, jól játszottam, igyekeztem is, mert az MTK érdeke valamennyiünktől lelkes, csupaszív játékot követelt. De nem azért igyekeztem, hogy bizonyítsak, 15 éven át volt alkalmam erre. S a gól? A játék gólra megy, a játékos öröme az, ha győz a csapata s a sikerhez esetleg góllal is hozzájárul. Örültem a gólnak, ilyen örömöm úgyis elég kevés van...* (Kékesi közel 150 NB I-es mérkőzésén 26 gólt lőtt — A szerk.)

Régi klub és fivér ellen

A gólgyáros *Dunai II Antal* 77 mérkőzésen szerepelt a pécsi lilafehéreknél, az újpestieknél pedig egy-két találkozó híján hatvanszor játszott.

— *Már ötször szerepeltem az U. Dózsában a pécsiek ellen, de csak 3 gólt sikerült rúgnom* — jelentette ki Dunai II. — *Tavaly előtt a 2:2-nél én rúgtam mind a két újpesti gólt, néhányan mondták is a magukét. Pedig nincs igazuk. A pályán nincs pardon, bármennyire is szép emlékeim fűződnek a Mecsekalji városhoz, hálás másképpen lehetek azért, hogy segítették fejlődésemet, elindítottak a gólkirályság, esetleges olimpiai kiküldetés felé. Éppen ezért, mindig szurkolok a Pécsnek — ha nem az U. Dózsa az ellenfelük, örülök is, hogy nincsenek annyi év után kiesési gondjaik. Bátyámmal különben gyakran megbeszéljük a két klub örömeit, bajait, de amikor egymás ellen készülünk, félretesszük a fivéri kapcsolatot. Hiába, a pályán nincs pardon...*

Molnár Dezső, a válogatott jobbszélső Szombathelyről indult és már jónéhányszor játszott a Haladás ellen.

— *Mintha csak megbabonáznák a sorsolást, a Vasas mindig akkor játszik a Szombathely ellen, amikor földijeim a legnagyobb gondban vannak* — említette Molnár. — *Tavaly novemberben, az utolsó előtti fordulóban jöttek a Fáy utcába, hátra volt még nekik a Fradi és a két pont égetően kellett. Legszívesebben nem játszottam volna... Most megint életveszély állapotban kerültek szembe a Vasassal, kikaptak, gólt is rúgtam. Mi tagadás, nem szívesen játszom a Szombathely ellen, de ha a pályán vagyok, nem aggódhatom miattuk. Van arra időm az évi két Vasas—Szombathely mérkőzésen kívül éppen elég...*

Álom vagy valóság

Rátkai László, a Ferencváros volt ifjúsági válogatott csatára a télen vette a vándorbotot. 1963 óta 25 alkalommal kapott helyet a zöldfehérek első csapatában. Keveselte. Több helyre hívták, a Szombathelyt választotta.

— *24 éves vagyok, játszani akartam, ezért mentem el* — mondotta Rátkai. — *A Fradi első csapatában, aki állandó tag akar lenni, válogatottakat kell, hogy kiszorítson. Ez nekem nem ment. Már jó néhány bajnokin szerepeltem a Haladásban, amikor a Népstadionban ott álltam azokkal szemben, akikkel együtt gyerekeskedtem. Nem tudtam, álom ez vagy valóság. Szombathelyen két gólt is sikerült lőni Géczi Pistának, Varga Zoliék mégsem néztek ferde szemmel rám, pedig, ha győzünk, a Fradi bajnoki esélyei jelentősen csökkennek. Erre gondoltam is 2:1-nél, de őszintén mondom, minden korábbi és jelenlegi rajongásom ellenére, hogy az a két pont a Haladásnak kellett volna jobban. Kár, hogy nem sikerült lőni egy harmadikat... Nem bizonyítási vágyból, hanem azért, mert a mostani csapatot így szolgáltam volna jobban. Különben hevesen szurkolok, hogy az a csapat nyerje a bajnokságot, amelyik tavaly is a legjobb volt...*

Korsós István átigazolása annakidején nagy port vert fel. A gólerős csatár 58 mérkőzést játszott a Győrben, túlhaladta az ötvenet a Vasasban is.

— *Távozásom körül sok mendemonda keringett. Az az igazság, hogy sokáig nagyon jól éreztem magam Győrött, de aztán különböző nézeteltérések adódtak* — vélekedett Korsós. — *Ebből kifolyólag a Győr elleni játékom mindig elég forró mérkőzést jelent. Négyszer szerepeltem eddig az ETO ellen, tavaly novemberben kiállítottak Győrött... Nem tagadom, a Győr ellen mindig különösen készülök, ég bennem a vágy, hogy megmutassam, máshol is megállom a helyemet. A nagy igyekezetben még egyszer sem ment igazán jól a játék, egy fejesgól és más semmi, ez az ETO elleni mérlegem. Úgy gondolom, bárki bárhonnan elkerül egy másik klubhoz, akár nézeteltérés, akár teljes béke van a háttérben, az bizonyítani akar. Ezért nem haragudhat senki, ez a sport. Hogy nézne ki a bajnokság, ha például klubok korábbi híres játékosai, új szerepkörükben, mint a rivális klub edzői előnytelen taktikát dolgoznának ki az érintett mérkőzésekre. Mindenki elítélné az ilyen edzőt, mint ahogy elítélnék azokat a játékosokat is, akik a pályán nem tesznek meg mindent a csapat sikere érdekében.*

Landi megszerzi a labdát Albert, a volt klubtársa elől. FTC—Egyetértés 1:1. (MTI Foto, Kovács Gyula felv.)

Boskovics Jenő

Az ORT-n elért 2. helyünk

Az idei nyár a labdarúgásban az utánpótlás keresésének jegyében telt el. A felújított ifjúsági megyei torna csoport mérkőzései, majd a legjobbakból kialakult területi válogatottak egri döntői lehetőséget adtak a fiatalok szakvezetőinek országos méretű áttekintésre és válogatásra. A jól megtervezett program szerint a legjobbnak vélt csapat pedig nem sokkal utána nemzetközi szinten is bemutatkozott, a hazánkban megrendezett II. ORT-én.

A talán még kissé zsúfoltnak is mondható esemény természetesen bőven hozott tapasztalatokat. Sorrendben a megyei tornával kezdődhetne az ifjúsági labdarúgó „fesztivál" összefoglalója Mészáros József szövetségi edző tolmácsolásában:

— Ez a fajta kutatási módszer — mint ahogyan az elmúlt számban egy kérdésre válaszolva már elmondtam — a legjobb a rendelkezésre álló lehetőségek közül. Minden megyében és Budapesten is vannak lelkes társadalmi munkások, akik szívügyüknek tekintik az ifjúsági labdarúgást, időt, fáradtságot nem kímélve kutatták, válogatták az 1950. szeptember 1. után született tehetségeket — ez ugyanis a jövő évi UEFA torna alapkorhatára. Általában jó képességű csapatok alakultak ki, amelyek csoportmérkőzéseken találkoztak egymással. Csaknem valamennyit megtekintettem, s utána az együttesek edzőivel kialakítottuk azokat a területi válogatottakat, amelyek nemsokkal később Egerben döntötték el a végső sorrendet. Itt az bizonyosodott be, hogy jövőre inkább valami névvel kell felruházni ezeket a csapatokat, mert az idei I., II., III., stb. megjelölés nem túlságosan fokozta az ambíciót a fiúkban. Helyesebbnek látszik Dunántúl, Tiszántúl vagy pl. Kelet-Magyarország vagy Észak-Magyarország elnevezés, jobban kifejezi a játékosok hovatartozását, azonkívül az országrészért való harci kedvet is jobban növeli.

Mi volt a következő lépés?

— A tehetségek megrostálása folytatta Mészáros József. — Erre azért is volt olyan gyorsan szükség, mert közvetlenül előttünk állt az ORT-torna. A 25-ös keretbe 19 vidéki és hat budapesti játékos került, s ez az arány — Budapest szempontjából még rosszabb lett —, mivel az ORT-én szerepelt csapatban mindössze két fővárosi fiatal kapott csak helyet.

Vajon helyes-e ez, hiszen a régebbi tapasztalatok általában 60:40 százalékos arányt mutattak a fővárosiak javára. Ez a szám általában reálisnak is tűnt, hiszen a budapesti nagy csapatoknál jobbak a fiatalok képzésének a lehetőségei, képzettebb szakemberek foglalkoznak velük, s még a nemzetközi tapasztalatok megszerzése is könnyebb a számukra.

— Sajnos, a budapesti szakvezetők véleménye szerint a már jelzett évfolyamban nem voltak különösebb tehetségek, de még ezek közül is többről le kellett mondani gyenge tanulmányi eredményeik miatt. A helyzet viszont tarthatatlan, s éppen ezért hamarosan összeülök a budapesti ifjúsági edzőkkel, hogy megnézzük hol vannak a hibák gyökerei, mihamarabb kiutat keressünk.

Megfelelt-e a várakozásnak az újonnan kialakított ifjúsági válogatott a ORT-én?

— A teljesen új fiúkkal — hiszen a tavalyi UEFA-csapatból mindössze a szolnoki Pál maradt hírmondónak — sok felkészülésre nem volt lehetőség. Rajt előtt két nappal vonultunk be Tatára, mire vázoltam előttük a rájuk váró feladatokat, megértettek egy-két taktikai elgondolást már játszani kellett. Ilyen körülmények után elért második helyük várakozáson felülinek mondható, játékukról kialakult összbenyomásom már közel sem ilyen örvendetes.

Az ORT végső fokon csak egy közbülső lépcső volt az UEFA-csapat kialakításához, sikerült ezen a téren jelentős eredményt elérni?

— Igen, a csapat gerince megvan, amellyel már meg is kezdtük a munkát. Hetenként játszunk edzőmérkőzéseket, azokra a posztokra pedig, ahol nem állunk valami jól keressük az újabb tehetségeket. Jól jön az október végi Szovjetunió-beli meghívás, kedvező körülmények között — valahol a Krím-félszigeten — vehetünk részt nemzetközi tornán,

Jelenet az NDK-Bulgária (2:2) mérkőzésről. (MTI Foto, Petrovits László felvétele)

várakozáson felüli, de...

tovább gyúrhatjuk, csiszolhatjuk azokat a játékosokat, akikre számítunk az 1969-ben, az NDK-ban sorra kerülő UEFA-tornán. No, és persze igyekszünk őket ütőképes egységbe kovácsolni, különböző játéktaktikákat elsajátíttani velük.

Hogyan rangsorolná játékosainak az ORT-én mutatott teljesítményét?

— Maradéktalanul Pál (SZMTE) tetszett. Látszott rajta, hogy már rutinos futballista, hiszen két éve szerepel az NB I B-ben, ahová állították kitűnt játékával. A második csoportba a jobbhátvéd Vidát (Ganz-MÁVAG), a középhátvéd Vízkeletit (Tatabánya) a beállós Csornát (Esztergom) és a csatár Szőkét (Nagykanizsai Bányász), valamint Muchát (Dorog) sorolnám. A többiek körülbelül egy nívón mozogtak. Csalódást egyikük sem keltett, de ha találunk jobbat át kell adniok a helyüket.

Az ORT torna végeredménye ez volt: 1. Jugoszlávia, 2. Magyarország, 3. Bulgária, 4. NDK, 5. Csehszlovákia, 6. KNDK, 7. Románia, 8. Lengyelország, 9. Kuba, 10. Szovjetunió.

A mérkőzéssorozat szervező bizottságának elnöki tisztét Kapocsi Sándor töltötte be, aki a lebonyolítás zavartalan biztosítása mellett élénken figyelte a különböző csapatokat is.

Megfelelt e céljának az ORT, és reálisnak mondható-e a végső sorrend?

— A részvevő csapatok elsőrendű célja ifjúsági válogatottjuknak nemzetközi szinten való számbavétele volt. Egyesek az UEFA tornára készülőben, mások — KNDK, Kuba — egyéb szempontok figyelembevételével. Volt elég alkalmam beszélni a szakvezetőkkel, megelégedéssel nyugtázták a látottakat, még akkor is, ha helyezésük nem felelt meg az előzetes várakozásnak. A szovjet csapat például utolsó lett, a vezetők mégsem voltak elkeseredettek, az ő csapatuk volt a legfiatalabb — az iskolai felvételek miatt csak 1952-s születésű játékosokkal jöttek — egészen biztosan sok olyat láttak, tapasztaltak, amit hamarosan hasznosítani tudnak, hát még ha azt vesszük figyelembe, hogy ez az együttes „jó" lesz még az 1971-es UEFA-tornán is.

— A kérdés második felére válaszolva reálisnak kell elkönyvelni a helyezési sorrendet, bár sokáig úgy látszott, hogy a briliánsan kezdő bolgároktól nem lehet elvenni az első helyet. A végére azonban elfáradtak. Nagyobb szerencsével a KNDK is előbb végezhetett volna, hiszen játékukkal mindenütt osztatlan közönségsikert arattak.

Néhány szakmai észrevétel a látott csapatokról?

— A jugoszláv együttes jól begyakorolt, korszerű és célszerű taktikát alkalmazó csapat volt, játékosainak képzettsége magas fokú. Eredményük igazolja, hogy a jugoszláv labdarúgás rátalált a helyes útra.

— A magyarokról Mészáros József volt hivatott beszélni, a bolgárok fizikailag jól fejlett csapat benyomását keltették, a jugoszlávokkal szemben buktak el. Az NDK védekezésben és taktikai fegyelemben tűnt ki. A csehszlovákok rutintalanok, de meglepően kemények voltak. A koreaiak elsősorban jó technikájukkal, ruganyosságukkal hívták magukra a figyelmet, többször látva őket azonban a sablon jeleit is fel lehetett fedezni játékukban. A románok erőnléti és idegállapota nem volt megfelelő, a lengyelek küzdőképességből vizsgáztak rosszul. A kubaiaknál sok technikai fogyatékosság ütközött ki, a szovjet csapatban több ügyes játékost láttam, a sorozatos vereségek ellenére mindvégig a legsportszerűbben viselkedtek.

Nemzetközi torna után mindig felmerül a „játék"... Hogyan állítaná össze a II. ORT válogatottját?

— Nem nehéz, én az alábbi csapatra szavazok: Petrovits (jugoszláv)—Vida (magyar), Kéri (jugoszláv), Nikolics (jugoszláv), Harnov (bolgár)—Stefanescu (román), Pál (magyar)—Ionescu (román) Nedelkovics (jugoszláv), Schwierske (NDK), Dimitrov (bolgár).

Hoffer József

Magyarország-Kuba 3:3. Hárítanak a kubaiak. Középen fehér mezben Szőke, jobboldalt Pál. (MTI Foto, Kovács Gy. felv.)

Kisegyesületi labdarúgó nagyegyesületi vezető

Amikor 1934-ben bekerült a Vasas ifi csapatába, még jóformán klubja szurkolói sem ismerték Heves Sándor nevét. Két éven át védett, jól-rosszul a fiatalok között. Tizenhat éves volt, amikor szülei Rákosszentmihályra költöztek. Az RTSE vezetői örömmel fogadták a jó mozgású kapust és hamarosan helyet is kapott az NB III-ban szereplő együttesben.

— *Védtem később nagycsapatban is, de pályafutásomnak talán mégis a legszebb hat esztendejét töltöttem ebben a kisegyesületben* — emlékszik vissza Heves Sándor. — *Nem fűződött semmiféle érdekünk a labdarúgáshoz — azért játszottunk, mert szerettünk futballozni. De mennyire szerettünk!...*

Heves Sándor ma már őszülő hajú, 48 éves férfi, de amikor ezeket az éveket idézi, szinte kicserélődik. Olyan a szeme, mint amilyen lehetett fiatal kapus korában. Arca is kisimul, derűssé, majdhogy nem kamaszosan vidámmá válik.

— *Hetenként kétszer tartottunk csak hivatalos edzést,* — folytatta — *de ezenkívül felhasználtunk minden alakalmat, hogy játszhassunk. Az edzések után is legtöbbnyire kint maradtunk a pályán. Ki-ki azt gyakorolta, amit a legfontosabbnak vélt. Én 2—3 órán át is túlóráztam. Rendszerint Varga Ferenc, az RTSE csapatkapitánya maradt kint velem; fáradhatatlanul dobálta és rúgta kapura a labdát. Ő is amatőr volt, mint én. A csapatáért többet tett, mint amennyit 100 és 1000 pengőkkel meg lehetett volna fizetni. Egész életemre nagy hatással volt önzetlen sportszeretete, gerinces embersége. Ha becsületes sportember vált belőlem, azt elsősorban neki köszönhetem.*

Ilyenek voltak ezek a kisegyesületi emberek, mint például Varga Ferenc, akiből később az RTSE elnöke lett. Heves Sándor is kimondhatatlanul sokat tanult a klubtagok végtelen sportszeretetéből, az egymás iránti megbecsülésből, az őszinte segítőkészségből, amelyet akkor kisegyesületi szellemnek is neveztek. Hogy később, a felszabadulás utáni években általános megelégedésre töltötte be sportvezetői tisztét, azt sokban köszönhette az RTSE-ben töltött hat évnek.

Addig, amíg vezető lett belőle, még sok minden történt. Felfigyeltek rá a pesti nagycsapatok. Végül 1943-ban a Csepelhez, illetve az akkori WMFC-hez írt alá profiszerződést. Az RTSE nem szívesen vált meg tőle, de a kiscsapatok általában nem tartották vissza a tehetségeket.

Sőt, a klub 5000 pengőt is kapott érte és ez sok-sok felszerelést, pályajavítást, sőt egy jó búcsúvacsorát is jelentett.

A WMFC-ben két évet töltött. Szekeressel vetélkedett a kapusposztért. 1944-ben végig Heves Sándor volt a csapat kapusa, a felszabadulás után pedig Salgótarjánban a 100 kilós Géczi Pált váltotta fel.

A KISTEXT játékosa 1947-ben lett és 1948-ban már mint társadalmi vezető működött az egyesületnél. Ekkor — pontosan 20 esztendeje — kapcsolódott be az irányító munkába és azóta is ez a funkciója. Bár védett még a csapatban, 1951-ben függetlenített sportvezetővé nevezték ki: szervező titkár lett, majd két évvel később a Vörös Lobogó országos elnökségének tagjává választották.

— *Utoljára 1956-ban védtem az Ózd ellen* — folytatta visszaemlékezéseit. — *Ekkor búcsúztam az aktív játéktól — 36 éves koromban. Fájt nagyon — de egyszer ennek is el kellett következnie.*

Kitűnő kapus távozott akkor. Heves Sándor nem volt soha válogatott, mégis nagy elismeréssel beszéltek róla. A 16-oson kívülről szinte sohasem kapott gólt, a labda valósággal ragadt a kezéhez. Igaz, kifutásai nem voltak a legjobbak, a kapu előterén nem mindig tudott úrrá válni. Ezért is nem számoltak vele a válogatottban, de klubjában tudták, hogy a meccseken mindig teljes tudását nyújtja, nincsenek nagyobb kilengések a formájában. És ez nem akármilyen tulajdonság!

— *Csupán szorgalom és sportszerű életmód kérdése az egész.* — Ilyen tömören magyarázza ezt Heves Sándor, de szavaival még csak vitatkozni se lehet.

1957-ben az MTK irányító szervének, a Textil szakszervezet sportosztályának lett a vezetője, majd — két esztendővel ezelőtt — az MTK elnökhelyettesévé választották. Ma is ugyanezt a funkciót tölti be, felhasználva 20 éves sportvezetői tapasztalatait és sokszor annak a hat évnek a tanulságait, amelyet a kisegyesületben töltött.

— *Sportvezető vagyok* — foglalja össze beszélgetésünk lényegét. — *de sohasem felejtem el azt az időszakot, amikor én is játszottam. Igyekszem megismerni, megérteni a fiatalokat és minél közelebb szeretnék hozzájuk kerülni, hogy többet segíthessek. Úgy érzem, nem fordulhatnak hozzám olyan jogos kéréssel, amit nem próbálnék elintézni. Mert tudom, nem értünk van a sport, hanem mi vagyunk a sportért!*

Zsolt Róbert

Kényszerképzet

A CSAPAT KIALAKÍTÁSÁNAK PROBLÉMÁIRÓL

A csapatösszeállítás problémája a labdarúgás egyik állandóan ismétlődő jelensége. Sokrétű gond, edzők, szakvezetők hétről hétre szembe találkoznak vele. A pályára lépő együttes tulajdonképpen munkájuk „eredménye", hiszen a legjobbak, legalkalmasabbak kiválogatásával újra meg újra vizsgáznak a szakma, a közönség előtt.

Az indító gondolat, amely most vizsgálódásunk oka is: a „csapat élettartama" köré csoportosul. Menynyi ideig képes egy csapat „formaszintjét" tartani, ha elérte érzékelhető maximutát? Törvényes-e, hogy bizonyos idő után visszaesés következik, amely nem egy esetben zuhanásszerű? És ha igen, milyen tényezők befolyásolják ezt az időt? A kérdések egymást szülik, hosszú ideig lehetne sorolni őket. E helyett rendszerezzük kissé a gondolatsort, mégpedig egy szemünk előtt lejátszódó példán keresztül. Az Internazionale pályafutása jellemző: többszörös olasz bajnok, Európa és Világ Kupa győztes, az 1967/68. évi bajnoki tabellán a szokásosnál jóval hátrább található. Az egykori példakép, a verhetetlennek tűnő gárda, ma árnyéka csak régi önmagának. Visszaesése okainak keresése megvilágít egy-két jellegzetességet, amellyel érdemes foglalkozni.

Az új bajnoki év kezdetén az Interben az edző továbbra is Herrera maradt, s játékfelfogása sem változott. Igaz, a játékosgárda kissé átalakult, három kulcsembert elengedtek, de a helyettük érkezőket alkalmasnak találták „pótlásukra". Tegyük fel, nem sikerült 100%-ig pótolni az eltávozottakat, de a visszaesést csak ez nem indokolhatja, hiszen a régi gerinc sok tagja; Sarti, Facchetti, Corso, Suarez, Mazzola eredeti feladatkörében szerepelt.

A vizsgálódás szempontjából talán jó is, hogy távoli példát választottunk, a képet nem zavarják egyéni beállítások, személyes, de felületen maradó tapasztalatok és pletykák. Az egyediből is pontonabban tudunk következtetni az általánosra.

A csapat egyénekből áll, kezdjük innen a kérdés kibontását. Az egyén teljesítőképessége, fizikai és pszichés értelemben egyaránt meghatározott, alsó és felső határa van. Ezek az egyének cselekvésüket közösségben, csapatban végzik, s az így kialakuló csoport-dinamikai kapcsolatokon belül, az egyén helyzetétől függően, más és más tulajdonságok dominálnak. A meghatározott közösségben az egyén, a személyiség, meghatározott „színt" kap, amely a személyiség eredeti „színétől", jellegétől anynyiban tér el, az oly mértékben módosítja, vagy változtatja, amely mértékben és ahogyan a csoporthatás reá érvényesül és ahogyan és amilyen formában „ő" az egyén, annak kialakításában részt vesz. Márpedig ismeretes, hogy 11 játékos még nem csapat, előbb közösséggé kell formálni őket. A fentiekben ennek a folyamatnak leírását igyekeztünk, nagyvonalakban megadni, hogy tovább tágíthassuk a kört.

Máris előttünk van a csapat teljesítőképességének határzónája, ami nem a 11 játékos teljesítőképességének matematikai összegét jelenti, hanem annál többet, vagy kevesebbet, a közösség tendenciájától, tartalmától függően. Ha „többet" jelent is, van felső határa és a biológiai-fiziológiai-pszichológiai törvények ismeretében „időtartama" is, amíg ezt a határt tartani tudja.

Tehát mégis törvényszerű a visszaesés? Kénytelenek vagyunk „nem"-mel válaszolni, még ha logikátlannak, vagy indokolatlannak tűnik is ez a megállapítás.

Térjünk vissza az Interre, mint példára. A csapat hosszú éveken keresztül 12—13 játékossal érte el világra szóló sikereit, ami a gyakorlatban azt jelentette, hogy „tartalék" csak akkor játszott, ha a törzsjátékosok közül valaki nem állt rendelkezésre.

Első látásra és az eddigi gyakorlat szerint, a helyes elv érvényesült: az összeszokottság elve. Elismerjük, erre mindenképpen törekedni kell, de szélesebb határok között, mint ahogy ezt eddig tettük. A sport általános fejlődése is ezt követeli. Ma már klubcsapatokban, a válogatottakban olyan sok tétmérkőzést kell végigjátszania az élvonalban szereplő labdarúgóknak, hogy folyamatosan komoly eredményeket az együttes csak akkor érhet el, ha legalább 16—18 olyan képességű játékos áll rendelkezésére, akik méltóképpen tudják helyettesíteni egymást. Ez ma már követelmény, még akkor is, ha a gyakorlatban nincs így. Rossz beidegződések, elavult szokások és számos helytelen gyakorlat akadályozza az érvényesülését.

Ragadjunk ki közülük egyet-kettőt.

Mielőbb meg kellene változtatni a „tartalék-játékos", a tartalék-csapat fogalmát, tartalmát. Jelenlegi értelmezésben, akárhogy vesszük is, degradáló, túlságosan is kiegészítő szerepe van, ami egyenesen káros. Lényegi változásra van szükség, nemcsak a kategória eltörlésére, mivel koncepciónk szerint az eddig idesorolt játékosok nemcsak akkor kerülnek az „első" csapatba, ha valaki sérült, vagy tartósan visszaesik a formája, de akkor is, ha egyeseknek a szó szoros értelmében pihennie kell, ha regenerálódásra van szüksége a holnapi teljesítmény érdekében. Ismeretes törvény, hogyha folyamatosan, maximális mértékben terheljük a szervezetet, akkor a pihenési, alvási mechanizmus nem tudja az egyensúlyt fenntartani, és a teljesítményben a visszaesés bekövetkezik. Itt tulajdonképpen az optimum keresése a lényeges, mivel a szervezet optimális megterhelés mellett tudja a legnagyobb teljesítményt nyújtani, huzamosabb ideig károsodás nélkül.

Ha idény közben Facchettit, Mazzolát, vagy akár Suarezt többször pihentetik, azzal együtt, hogy szisztematikusan gondoskodnak csereemberekről, akik éppen úgy az első csapat tagjai, mint ők, azonos feladatkörrel, vagy ami még izgalmasabb kérdés — és a labdarúgás igazi perspektíváját mutatja — a feladattól függően, csapatrészenként más és más elképzelés szerint, akkor a visszaesés egyik okát feltétlenül, még jó időben, orvosolhatták volna.

Emellett szólnak még a következő tényezők is: nemcsak vereség-traumát (lelki megrázkódtatást) ismerünk, de győzelem-traumát is, ami a sorozatos győzelem káros hatását fogalmazza meg és a visszaesés lényeges oka. A játékosok egy idő után „megúnják" egymást, előkerülnek a rejtett ellentétek, különösen az első sikertelenségek után és rohamos visszaesést eredményeznek.

Ez mind azt indokolja, hogy a csapat folyamatosan cserélődjék, de ehhez a mai szemléletnek kell gyökeresen megváltoznia.

A szükséges szemléletváltozás az elmélet és a gyakorlat igen sok területén kell, hogy jelentkezzék. Ilyenek: a fiatal labdarúgók nevelése, a tartalékbajnokság új rendszerének kidolgozása, általános felvilágosító munka, az edzők tevékenységének áthangolása (az egyének szerint meghatározott edzés-tervrendszer tovább építése), a játékosok gondolkodásának megváltoztatása ebben az irányban (pl. természetes legyen, hogy Albert helyett, adott esetben más játszik a Ferencvárosban, vagy a válogatott csapatban, csak azért, mert a játékosnak pihenésre van szüksége).

A sportban az a szép, hogy az ember sokszor a lehetetlent hívja ki maga ellen és a fejlődés létráján így tör mind magasabbra. Túlszárnyalni, megdönteni az eddigi eredményeket: ősi erőforrása a sportnak. De ehhez alkotói képzelet, az új felismerése és a megvalósításhoz szükséges akarat kell, a ma megítélése a holnap érdekében.

És aki előbb teszi meg ezt a lépést, az élvezi az előnyt a többiekkel szemben.

Kautzky Norbert

Cramer FIFA-edző válaszai

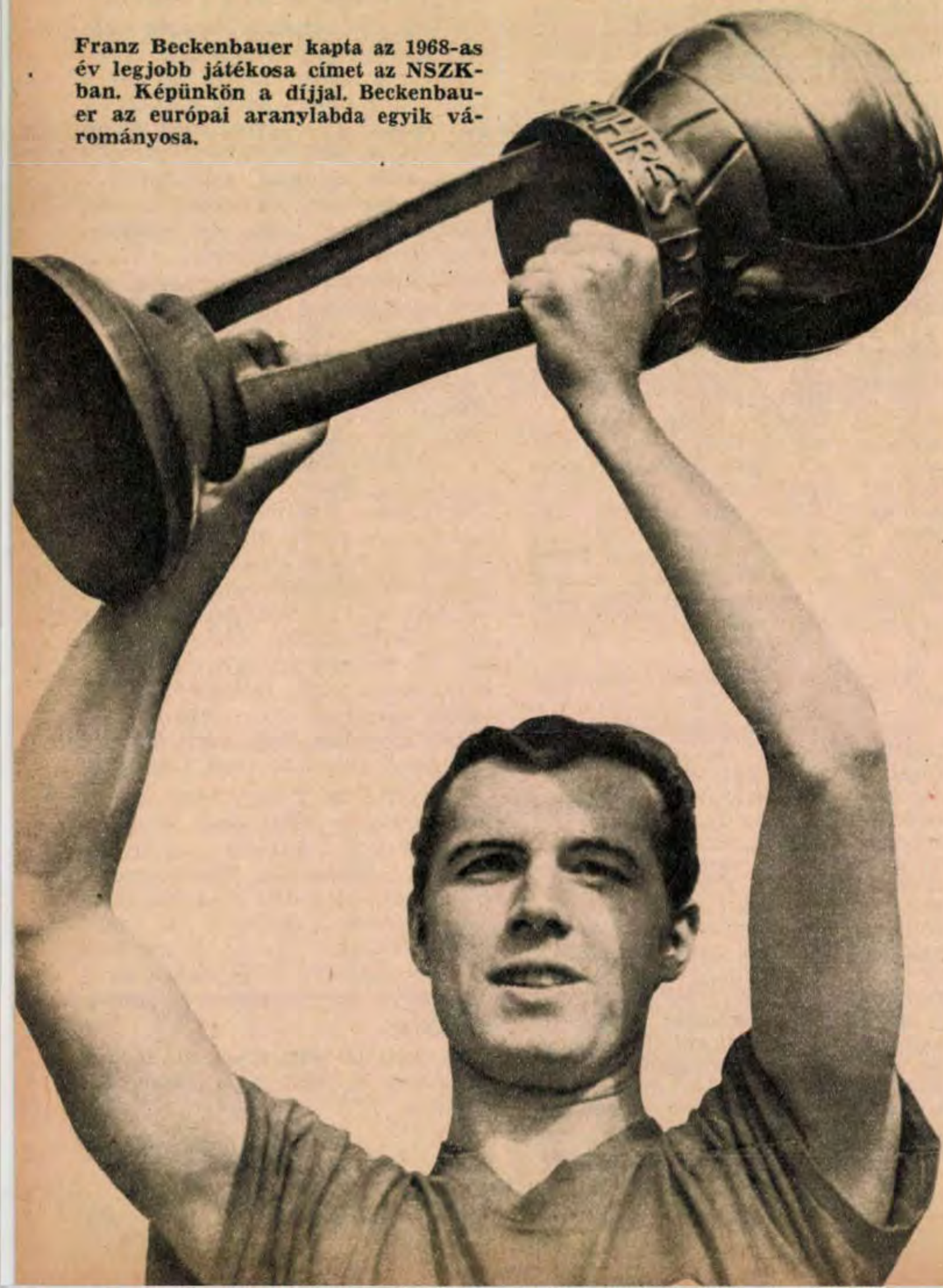
A nyugatnémet Dettmar Cramernak, a FIFA szerződtetett edzőjének az a feladata, hogy külföldi állomáshelyein az illető országok válogatott játékosaival, edzőivel és játékvezetőivel szakszerűen foglalkozzék, továbbképzésükhöz megadja az első lökést. Két évet töltött ilyen minőségben Ázsiában, legközelebbi működési területe Észak-, és Közép-Amerikában, majd később Ausztráliában lesz. Nemzetközi szakkörökben kiváló edzőnek ismerik Cramert, aki ismételten bebizonyította, hogy nagy az elméleti és gyakorlati tudása. Nyáron odahaza töltötte szabadságát és ez alkalomból a Kicker c. szaklap olvasóinak kérdéseire válaszolt. Ezekből az érdekesebbek:

Kérdés: **Vajon veszélyeztetheti-e Ázsia hamarosan az európai labdarúgás vezető pozícióját?**

Válasz: Belátható időn belül aligha. Ha viszont szakszerűen fognak edzeni és kemény kezű vezetőik lesznek, akkor az 1976. évi olimpiai tornán bekerülhetnek a legjobb négy közé. Természetesen meglepetésre még előbb is képesek, mint például Észak-Korea az 1966. évi angliai VB-én, amelyen legyőzték az olaszokat, és a portugálok ellen is kitűnően szerepeltek.

Kérdés: **Ki a legjobb ázsiai futballista?**

Válasz: Talán japán válogatott középcsatára, Kamamoto. Nemcsak technikailag és taktikailag kitűnő, hanem jól fejelő játékos is és ért a gólhelyzetek kihasználásához. Jobb és bal lábbal egyaránt remekül lő.

Franz Beckenbauer kapta az 1968-as év legjobb játékosa címet az NSZK-ban. Képünkön a díjjal. Beckenbauer az európai aranylabda egyik várományosa.

Kérdés: **Mit tart Beckenbauerről, 1968 legjobb nyugatnémet labdarúgójáról?**

Válasz: Magasra értékelem tudását. Jelenleg kétségtelenül a legnagyobb tehetsége országunk futballsportjának. Vannak természetesen hibái is, de ezeket még javíthatja, hiszen fiatal, szorgalmas és becsvágyó. Még mindig tovább javulhat, akár mint védő-, középpályás, vagy csatárjátékos.

Kérdés: **Mi a véleménye a különféle taktikai formációkról?**

Válasz: Az elmúlt hónapokban Ázsiában mindenfelé azt kérdezték tőlem szakvezetők, újságírók, klubvezérek, hogy melyik a legjobb formáció, a 4—2—4, a 4—3—3, vagy a „söprögetővel" való operálás? Én ebben a felfogásban veszélyt látok: azt hiszik általában, hogy csak a rendszert kell jól megválasztani és akkor az eredmény nem fog elmaradni. Pedig patent-receptek nem léteznek. A nagyon kemény és szakszerű edzést semmi sem helyettesítheti. A modern labdarúgással kapcsolatban sokat beszélnek és tegyük hozzá jogosan, a tempó-játékról. Igazi klasszis-játékos a legerősebb iramban és az ellenfél nyomása alatt is helyt kell hogy álljon. Ez persze nagy igényt támaszt a labdarúgó kondíciójának fokával, technikai tudásával és játékérzékével szemben. Minden csapatnak olyan szisztémát kell követnie, ami a rendelkezésre álló futballisták képességeinek megfelel. Taktikát nem lehet a zöld asztalnál előre kidolgozni. Azt a játékosok erősségei, illetve gyengéi határozzák meg elsősorban.

Kérdés: **Milyen színvonalú lesz a legközelebbi VB-torna?**

Válasz: Már az angliai is magas színvonalú mérkőzéseket hozott. Mexikóban — ez meggyőződésem — még ennél is nívósabb meccsekre lehet számítani. A labdarúgás fejlődése ugyanis ugrásszerű és állandó.

Kérdés: **Melyik országot tippeli az 1970 évi VB győztesének?**

Válasz: Jobb tartózkodni a jóslásoktól. Mexikóban nagyon kiegyensúlyozott lesz a mezőny. Ha az angolok idegenben is olyan erősek lennének, mint odahaza, a favoritok közé tartoznának. De én még Brazília végső győzelmére sem mernék fogadást kötni.

Becske Frigyes

70 ÉV LEGJOBBJAI

8. JOBBSZÉLSŐK

Cikksorozatunk során elérkeztünk a csatárokhoz. Először természetesen a legjelesebb jobbszélsőkről lesz szó. Közülük az alábbi tízet válaszottuk (a név után az egyesület, illetve egyesületek megnevezése, majd az első és az utolsó válogatottság éve, végül az összes válogatottság száma):

Sebestyén Béla	MTK	1906—12	24
Braun József	MTK	1918—26	27
Ströck Albert	Újpest	1927—32	14
Markos Imre	Bocskai (Debrecen)	1929—35	19
Táncos Mihály	FTC	1930—32	5
Sas Ferenc	MTK	1936—38	17
Kincses Mihály	Kispest, Gamma	1939—43	17
Egresi Béla	Kispest, Újpest	1943—53	23
Sándor Károly	MTK	1949—64	75
Budai II. László	FTC, Bp. Honvéd	1949—59	39

Labdarúgásunk első, nemzetközileg is neves jobbszélsője SEBESTYÉN Béla, a kék—fehérek hajdani kiválósága volt. A színész-dinasztiából származó Sebestyén a zöld gyepen tett tanúbizonyságot „művészi" képességeiről. Különösen pompás cselezőkészségével ért el nagy sikereket. Ritkán tört kapura. Bodnár Sándorral együtt Európa-hírű jobbszárnyat alkotott.

Egy évtizeddel később tűnt fel a magyar labdarúgás legkiválóbb jobbszélsője, BRAUN József. A nyúlánk játékos világklasszis labdarúgókra jellemző képességekkel rendelkezett. Gyorsasága, technikája, higgadtsága és pompás fejjátéka révén nagyszerűen illeszkedett kiváló társai (Orth, Schaffer, Schlosser, Konrád II, Molnár) mellé. Egészen fiatalon 16 éves korában került az élvonalba. 1921-ben, a svédek elleni válogatott mérkőzésen súlyos sérülést szenvedett, ami hosszú időre visszavetette. Ezután nagy akaraterővel még néhány évre visszatért a legjobbak közé. A népszerű „Csibi" azonban 25 éves korában mégis kénytelen volt feladni a harcot: sérült lába már nem engedelmeskedett úgy az elgondolásoknak, mint azelőtt. A negyvenes években a fasizmus embertipró hadjáratának esett áldozatul.

Braun Csibi

A legjobbak sorában egy erdélyi származású, a lila—fehéreknél sok sikert aratott labdarúgó, STRÖCK Albert következik. A kitűnően képzett, mindig vidám „Albi" nemcsak beadásaival, hanem lövéseivel is veszélyt jelentett az ellenfelek kapujára. A román válogatottban is játszott.

A debreceni Bocskai színeiben vált Európa-szerte ismert labdarúgóvá a budapesti születésű MARKOS Imre. A jeles jobbszélső főleg azzal szárnyalta túl vetélytársait, hogy kitűnő képességei nagy bátorsággal, harcossággal párosultak. A híres debreceni ötösfogat a Markos—Vincze—Teleki—Eöry—Hevesi támadósor lendítője az apró termetű jobbszélső volt. A felszabadulás után Svédországban edzősködött és ott is halt meg 1960-ban.

Markos kortársa volt a zöld—fehérek egykori erőssége, TÁNCOS Mihály. A szintén alacsony termetű játékos — Ströckhöz hasonlóan — Erdélyből került hozzánk. Nagyszerű technikai felkészültsége és gyorsasága emelte a legjobbak közé. Neki — Markossal ellentétben — a harcosság volt a gyengéje. Így is teljes értékű tagja volt az FTC híres T-betűs — Táncos—Takács II.—Turay—Toldi—Kohut — támadósorának.

A kitűnő jobbszélsőkben gazdag harmincas évek legjobbja a kék—fehérek játékosa, SAS Ferenc volt. Az apró, törékeny termetű szélső szintén nem tartozott a bátor, erőteljes labdarúgók közé. Kivételes képességei azonban bőven pótolták ezt a hiányosságot. 1937 júniusában tagja volt a Nyugat-Európa ellen győztes Közép-Európa válogatottjának. (Rajta kívül a mieink közül Lázár és Sárosi dr. kapott helyet ebben a tizenegyben.) A 3:1-es eredménnyel zárult mérkőzésen a kis magyar szélső két remek góljával és nagyszerű játékával kiemelkedett az egész mezőnyből. Az 1938-as világbajnokság után Dél-Amerikába vándorolt.

Budai II László

A második világháború éveiben a kispestiek szőke játékosa, KINCSES Mihály bizonyult a legjobbnak. A jó alakú, gyors labdarúgó technikailag is kitűnően képzett volt. Pályafutásának legérdekesebb epizódja Schaffer Alfréddal, az egykori kiváló középcsatárral, majd edzővel kapcsolatos. Kincses a kék—fehéreknél jelentkezett játékra. (Akkoriban — Sas távozása miatt — a Hungária úton szükség lett volna megfelelő jobbszélsőre.) Schaffer „Spéci" azonban nem látott „fantáziát" Kincses játékában, ezért nem igazoltatta. Egy év sem telt el, „Misa" már a válogatottban is bebizonyította, hogy ezúttal — Schaffer tévedett...

Kincses után egy másik kispesti kiválóság, EGRESI Béla következett a sorban. A termetéhez illően „Csöpi" néven becézett játékos pompás képességekkel rendelkezett. Gyorsaság, technika, ötletesség és körültekintés — egyaránt jellemezte a játékát. Robbanékonyságát nemcsak a mezőnyben, hanem a kapu közelében is jól kamatoztatta. A háború

utáni években az Egresi—Szusza jobbszárny európai viszonylatban is a legkiválóbbak közé tartozott.

A negyvenes évek végén érkezett be a legjobbak közé SÁNDOR Károly, a kék--fehérek ma is jól ismert kitűnősége. Noha az „aranycsapat" csillogásának éveiben nem tudott állandó gyökeret verni a nemzeti tizenegyben, már akkor is igazolta nem mindennapi képességeit. Csak a nagy „csatavesztés", az 1954-es VB után lett a válogatott törzstagja. A roppant gyors, jól képzett és a vakmerőségig bátor „Csikar" ekkor emelkedett kontinensünk legjobbjai közé.

Méltó vetélytársa volt BUDAI II. László, az FTC, majd a Bp. Honvéd népszerű szélsője. A zömök, erőteljes játékos nem egyéni akcióival, hanem mindig a csapatmunkát elősegítő játékmodorával tűnt ki. Összekötőjével, Kocsis Sándorral való összeszokottsága szinte példátlan volt. Azóta sem láttunk hasonlóan összeforrott kettőst. Kár, hogy Sándorral kortársak voltak. Egyikük ma is nagy hasznára lehetne a magyar labdarúgásnak...

Visszavonulásuk óta ugyanis nem láthattunk klasszis magyar jobbszélsőt. Pedig régebben — a felsoroltakon kívül — többen is akadtak, akiknek neve szintén méltó a megemlítésre. A század elején a sokoldalú WEISZ Ferenc (FTC) a válogatottban 17 alkalommal kapott helyet. Különösen lövőerejével és gyorsaságával tűnt ki. Kortársa volt BLAZSEK I. Ferenc (BTC), akit technikai képzettsége és önzetlen játékfelfogása emelt a legjobbak közé. A feledhetetlen TÓTH (Potya) István (NSC, majd FTC) két évtizeden át (1907—27) szerepelt az élvonalban. Közben 19 mérkőzésen öltötte magára a címeres mezt. Az Újpestiek kiválósága volt PAULUSZ Nándor. A nagyszerű képességű szélsőnek azonban éppen olyan vetélytársa akadt, mint Braun „Csibi". Így „csak" 7 esetben szerepelt a válogatott együttesben. Pályafutását — Braunhoz hasonlóan — szintén súlyos sérülés korán derékba törte. A felszabadulás utáni években Egresi legveszélyesebb vetélytársa ILLOVSZKY Rudolf, a Vasas jeles mesteredzője volt. A támadósor mindkét oldalán kitüntette magát. A csepeli TÓTH II. József Budai és Sándor kortársa volt. A válogatottban — 12 mérkőzésen — mindig a jobbszélen szerepelt.

Sajnos, mostanában nincsen olyan jobbszélsőnk, akit a felsoroltakkal együtt említhetnénk meg...

Antal Zoltán

A góllövők nyomában

Kiskirályok

(V). MTK-korszak volt a magyar labdarúgásban a húszas évek első felében, a kék-fehérek sorozatban nyerték a bajnokságot, a gólkirályi címet is MTK-játékos szerezte meg hosszú évekig.

Az 1922/1923. évi bajnokságban tört meg a hagyomány, az újpesti

PRIBOJ ISTVÁN

lett a gólrekorder, de őt már két MTK-játékos is követte. Jó nevű, eredményes csatár volt a lila-fehérek népszerű „Panyé"-ja, a maga korában. 1919—1925 között 6 alkalommal szerepelt a nagyválogatottban. Termeténél fogva még az áttörő játéktípushoz tartozott.

Az UTSE-ban kezdte 1912-ben, 16 éves korában, onnan került egy kis vidéki vargabetűvel (egy évig Tatabányán játszott) az UTE-ba 1914-ben.

Ritka teljesítményt ért el Priboj 1923. február 18-án, az UTE—Zugló 5:0-ás mérkőzésen, ahol valamennyi gól a lila-fehér középcsatár nevéhez fűződik. De szinte alig akadt az újpestieknek olyan mérkőzése, ahol ne szerepelt volna Priboj a góllövők között:

Az 1922—1923. évi legjobb góllövők:

Priboj (UTE) 25 gól, Molnár (MTK) 19, Siklósi (MTK) 17, Hirzer (Törekvés) 16, Takács II (Vasas) 11.

Jeszmás József

Ugyancsak újpesti siker született Az 1923/1924. évi bajnokságban is, amikor

JESZMÁS JÓZSEF

húzta fel a lila-fehér csapatban a 9-es számú mezt, s az újpesti színeknek szerezte meg a gólkirályi címet.

Vitatott egyénisége labdarúgásunknak, a KAC-ból került az UTE-ba, majd ismét a kispestieknél folytatta, s a Vasasban fejezte be aránylag fiatalon a labdarúgást.

Karrierje során nemcsak a büszke „gólzsák" címet vallhatta magáénak, hanem 1923—1927 között 4-szer tagja volt a magyar válogatottnak is.

Az 1923—1924. évi legjobb góllövők:

Jeszmás (UTE) 15 gól, Molnár (MTK) 14, Csontos (UTE) 13, Takács II (Vasas) 13, Pataki (FTC) 12.

Ugyancsak érdekes és szoros befutót hozott az 1924—1925. évi góllövő lista. Az izgalmas gólpárbaj

MOLNÁR GYÖRGY

gólkirályságát hozta a feltörő Takács II (Vasas) előtt. Nagyon megérdemelte Molnár ezt a címet, hiszen előtte ritka teljesítményt ért el: egymásután három bajnokságban volt második helyezett a góllövőlistán!

Ki is volt Molnár György, az új gólkirály, aki talán sohasem kapta meg a magyar labdarúgósport történetében az őt megillető helyet?

Amikor az MTK az I. világháború utáni években fénykorát élte, ragyogó sikereinek titka abban rejlett, hogy Európa-szerte megcsodált, bámulatosan összedolgozott és jól iskolázott csatársorral rendelkezett. Ennek a csatársornak volt a tagja a jobbösszekötőt játszó Molnár, aki szorgalma után a „Hangya" becenevet kapta.

1901. február 12-én született Budapesten. A ligetben, a Fáskörben kezdte, ahol a magyar labdarúgásnak oly sok kiválósága ismerkedett meg az egyre hódítóbb játékkal. Tehetsége hamar megmutatkozott, 1915-ben már tagja lett az MTK-nak.

Véglegesen 1919-ben foglalta el Konrád II örökét az első csapatban.

Molnár György

Molnár ott volt az MTK hazai és nemzetközi sikereinél egyaránt. Talán nem csillogott úgy a neve, mint a jóbarát Orth Gyurié, de az MTK jobbösszekötőjének okos játéka nagy élményt jelentett. Az 1910-es években kialakult sima játékmodor továbbfejlesztésével, a nagy technikát sohasem öncélúvá tevő, önzetlen, hasznos játékával nagyban elősegítette az MTK aranycsapatának eredményességét.

1920—1927 között 26 alkalommal szerepelt a magyar válogatottban.

Érdemes megemlíteni, hogy ebben a bajnoki évben ismét született kétszámjegyű eredmény, méghozzá az MTK—FTC örökrangadón 1924. október 19-én, a Hungária úton lejátszott mérkőzésre ugyancsak felhúzták a góllövőcipőt a kék-fehér csatárok 11:2 (4:1)-re győzték le ősi ellenfelüket! Orth 5, Molnár 3 gólt lőtt, Opata, Jeny és Mándi (11-esből) volt még a gólszerző. Emlékeztetünk a győztes csapat névsorára is, hiszen ilyen rangadóteljesítmény ritkán születik:

Kropacsek — Mándi, Senkey I — Nyul I, Nyul II, Nádler — Braun, Molnár, Orth, Opata, Jeny.

Az 1924—1925. évi góllövőlista élcsoportja:

Molnár (MTK) 21 gól, Takács II (Vasas) 20, Orth (MTK) 17, Jeszmás (UTE) 13, Kohut (FTC) 13.

Novák István

A siker egyik titka:

— Felkérem Farsang Endre szakosztályvezetőt, hogy a labdarúgó szakosztály első félévi munkájáról szóló jelentésüket terjessze elő.

Dániel Ernő dr., az Újpesti Dózsa elnöke mondta ezeket a szavakat, a lila-fehérek elnökségi ülésén. Mint meghívottak, jelen voltak a belügyminisztérium illetékesei, valamint Sós Károly szövetségi kapitány. És természetesen az Újpesti Dózsa elnökségének tagjai, a labdarúgó szakosztály vezetői és edzői.

A részletes beszámolót egész sereg hozzászólás és tartalmas vita követte, végül az elnökség elfogadta a jelentést, majd — **kiemelkedő munkájukért — köszönetét fejezte ki** a szakosztály vezetőinek, szakembereinek és társadalmi munkásainak.

* * *

Pergessük csak vissza az emlékezés filmjét és nézzük meg alaposabban ennek a rendkívül magas színvonalú értekezletnek néhány mozzanatát.

— Örvendetesen pozitív a szakosztály kapcsolata az MLSZ-szel. Igyekszünk támogatni szakmailag is a szövetséget. Megnyugtatónak, sőt örvendetesnek tartjuk, ha minél több játékost adhatunk a különböző szintű válogatottakba. Szem előtt tartjuk az egyetemes magyar futball érdekeit.

Sós Károly szövetségi kapitány jegyezget kis füzetében és közben helyeslően bólogat. Kicsit később — éppen az előbbi témához kapcsolódva, megállapítja az elnökség egyik tagja:

— Segítjük a szövetséget, de ugyanakkor mi is elvárhatunk annyi lojalitást, hogy az egyesületek alapvető érdekeit és önállóságát a szövetség vegye figyelembe.

A szakosztály tömegkapcsolata, a szurkolótábor, az újpesti stadionban játszott mérkőzések... Megállapítja a jelentés, hogy a szurkolókkal való kapcsolat nagyon jó. Farsang Endre szakosztályvezető és Baróti Lajos vezető-edző rendszeresen tájékoztatja a pártoló tagságot a szakosztályban folyó szakmai és nevelő munkáról. A szurkolók szívesen és nagy tömegekben látogatják a csapat mérkőzéseit. Az elnökség véleménye:

— Megyeri úti pályánk biztosít olyan kulturált szórakozási lehetőséget, amely minden igényt kielégíthet. Ma már senki sem vitathatja: ha egy egyesületnek egy peremváros a bázisa, akkor a csapatnak ott kell játszania hazai mérkőzéseit. Máskülönben aligha számíthat a szurkolók hűségére, kitartására. A gyepszőnyeg egyike a legjobbaknak az országban, a látási viszonyok kiválóak, s a legutóbbi években a közlekedés ellen sem lehet panasz.

Újpesti Dózsa—Tatabánya 1:1. Noskó, Dunai II. és Kovács harca a labdáért. (MTI Foto, Kovács Gyula felvétele.)

Akad persze javítani való is. Csak egy példa, amiről sok szó esik: ebben az évben még **nem biztosított az egyesület különvonatot egyetlenegy vidéki mérkőzésre sem.** Pedig a tavalyi gyakorlat azt mutatta, hogy a lelkes Dózsa-szurkolók szívesen elkísérik a játékosokat egy-egy vidéki bajnoki viadalra.

Utoljára elég régen, múlt év februárjában tárgyalta az elnökség a labdarúgó szakosztály munkáját. Azóta sok tekintetben tapasztalható örvendetes előrehaladás. Említsük talán valamennyi játékoskeret tag szorgalmát, lelkiismeretes, szorgalmas edzésmunkáját, fegyelmezettségét. Mindez természetesen megmutatkozik a csapatok teljesítményében, bajnoki szereplésében, a felnőtt „egy"-től az úttörő „öt"-ig. A három ifjúsági együttes mellett ugyanis öt úttörő csapatot szerepeltetnek a lila-fehérek. Baróti Lajos szoros kapcsolatot tart Balogh Sándorral, az ifjúságiak vezető edzőjével, ő pedig az ifik és úttörők többi edzőjével. A beszámoló szól egyébként bizonyos edzésnehézségekről, az ifik és úttörők iskolai elfoglaltságáról. Az elnökség és a szakosztályvezetés elve változatlan: a **fiatalok közül csak az vehet részt az edzéseken, akinek a tanulmányi előmenetele megfelelő.**

Az Újpesti Dózsa ma már egyike a legjobb nevelő egyesületeknek. Fazekas Lacitól kezdve Tóth Andrison keresztül Juhászig és Nagy Laciig a szurkolók tízezreinek szeme előtt ez az élő bizonyíték. Érthető, a szakosztályvezetőség és az elnökség általános véleménye, hogy a fiatalok nevelését továbbra is alá kell rendelni a felnőtt csapat építése érdekeinek.

Ellátottság, létesítmények... Az előbb említettek miatt nehéz olyan edzésbeosztást készíteni a különböző osztályú csapatoknak, hogy mindenki tudjon edzeni. Az úttörők számára épp ezért a kerület egyik kisebb sportkörének a pályáját bérlik. A Dózsa-pályán az öltözőbeosztás is problémát jelent, hiszen nemcsak labdarúgók, hanem atléták is rendszeresen edzenek.

A részletes, alapos, őszinte jelentés nem kendőzi el a hiányosságokat, hibákat sem. Tovább kell építeni a nemzetközi kapcsolatokat, javítani kell a felnőtt csapat nemzetközi szereplését, elsősorban a kupamérkőzéseket illetően. Komoly fejlődés tapasztalható a felnőtt csapat-

a jó szakosztályi élet

ban technikailag, taktikailag, állóképességben, de például a jelentés megállapítja:

„Küzdőképességben feltétlenül javulnunk kell, ha ott akarunk lenni az élen a hajrában is."

A hozzátartozók egyetértenek ezzel, s az általános vélemény: ha ma már olyan abszolút technikás játékos, mint Göröcs, végig tud küzdeni kétszer 45 percet, akkor erre minden játékosnak képesnek kell lennie.

Az egyes csapatrészek is komoly bírálatot kapnak az edzőtől. Egy példa: Solymosi középhátvédbe állítása valóban remek húzásnak bizonyult, de a védelem biztonságát tovább kell növelni. Olykor bizonytalanság, kapkodás jellemezte a védelem játékát.

Az MLSZ körlevelének, az abban lefektetett, 1969-es felkészülési program ismertetését élénk vita követi. Örömmel veszi tudomásul az elnökség, hogy a szövetség javasolja a tatai felkészülést, de azt szeretnék az újpesti vezetők, ha a portyalehetőségeket úgy biztosítaná az MLSZ, hogy a túrán a csapatok válogatottjai is részt vehessenek. Az elnökség azon melegében meg is bízza az ügyvezetést, hogy az MTS-ben járjon el ennek érdekében.

Lévai Béla megjegyzi:

— *Egyik nagy egyesület sem tudná kiheverni azt az anyagi veszteséget, ami a portyája elmaradásával érné.*

Fél 8... Éppen három mérkőzést lehetett volna lejátszani az ülés kezdete óta. A tartalmas vita és a határozatok sorozata a hajrához közeledik. A határozat lényege:

„Az elnökség úgy látja, hogy a szakosztályvezetőség rendkívül hasznos munkát végzett a különböző csapatok mellett, s valamennyi edző munkája kiemelkedőnek bizonyult. Mindezért az elnökség köszönetét fejezi ki. Felhatalmazza az ügyvezetést, hogy Baróti Lajos mesteredzővel már most kösse meg az új szerződést, 1970. december 31-ig. Az elnökség véleménye: az edzőnek időt, nyugalmat kell biztosítani, hogy elgondolásait továbbra is megvalósíthassa. Külön köszönetét tolmácsolja az elnökség Baróti Lajosnak és Balogh Sándornak."

Szentmihályi egyik bravúros védése Tatabányán. (MTI Foto, Kovács Gy. felv.)

Vége az első tárgysorozati pontnak, a másik három pont már nem a labdarúgó szakosztállyal foglalkozik. Sós Károly szívélyes búcsút vesz az újpestiektől, s amint kilép a kapun, azt mondja:

— *Örülök, hogy meghívtak. Őszintén megmondom, ilyen tartalmas egyesületi ülésen még nemigen vettem részt. Remélem, hogy néhány jótanácsommal a lila-fehérek segítségére lehettem.*

Szűcs László

BERNABEU JUBILEUMA

A Real Madrid 73 éves elnöke, Santiago Bernabeu de Yeste szeptember 15-én ünnepelte elnökségének 25 éves jubileumát, és a Real múlt évi közgyűlésén tett bejelentése szerint az idei év volt az utolsó esztendeje a madridi klub élén. Ez a két dátum nemcsak egy sikerekben gazdag, hosszú korszak lezáródását jelenti, de nemzetközi szempontból is érdekes esemény. Real Madrid elnöke ugyanis nemcsak saját hazája labdarúgósportjában szerzett nagy érdemeket, hanem a nemzetközi labdarúgóéletben is. Egyik fő szorgalmazója volt a Bajnokcsapatok Európa Kupája létrehozásának és az Interkontinentális Kupa (Világ Kupa)-mérkőzések megindításának, az ötvenes évek második felére pedig egy olyan labdarúgócsapatot alakított ki, amely örökre beírta nevét a nemzetközi labdarúgás aranykönyvébe.

Bernabeu maga is Real-futballista volt, a Madrid FC — a Real elődje — középcsatáraként kergette a labdát. 1926-ban abbahagyta a játékot, s beválasztották a klub igazgató testületébe. Nem sokkal később a klub titkára lett, 1943-tól pedig az elnöke. A klubnak ekkor 3000 tagja volt csak, és egy huszonkétezres öreg labdarúgó-stadionja Chamartinban, Madrid egyik kerületében. Bernabeu százezres stadionról és nagy futballcsapatról álmodott. Az egyik 1947-ben valósult meg, december 14-én a Real Madrid—Belenenses mérkőzéssel került sor a későbbi években még bővített, és végeredményben százhuszonötezres befogadóképességű stadion felavatására. Bernabeu hamarosan idegen játékosokat szerződtetett. Előbb egy argentin belső hármast (Olsen, Di Stefano, Rial), azután egy ugyancsak argentin kapust (Dominguez), egy uruguay-i középfedezetet (Santamaria), egy francia szélsőt (Kopa) és egy magyar balösszekötőt (Puskás). A Real Madrid „nemzetközi" csapata az ötvenes évek végén sikert sikerre halmozott, s 1960-ban érkezett a csúcsra, amikor a futballtörténelem egyik legragyogóbb játékát mutatta be 138 000 néző előtt Glasgow-ban, az Eintracht Frankfurt elleni 7:3-as BEK döntőn. Ez a csapat azóta az egyetlen Gento kivételével teljesen kicserélődött, de a Real Madrid változatlanul a legelső vonalban tudott maradni, sőt 1966-ban újra elnyerte a BEK-et, a most már csak spanyol játékosokból álló csapattal.

Bernabeunak tehát mindkét álma teljesült. Meglett a stadion, a kiváló labdarúgócsapat, a klub tagjainak száma több, mint félszázerre emelkedett, Madrid északi negyedében felépült a Real nagyszerű sportvárosa is. A Real Madrid név ma már nemcsak a labdarúgásban jelent márkát, hanem nemzetközi téren kosárlabdában és teniszben, spanyol viszonylatban pedig több sportágban is. Bernabeu elnök pedig, mint aki jól végezte dolgát, most már nyugalmasabb élet után vágyik, páholyból szemlélni klubjának működését.

Czeglédy Sándor

LABDARÚGÁS

A Magyar Labdarúgók Szövetségének hivatalos lapja

Felelős szerkesztő: **Hoffer József**

Tördelő szerkesztő: **Mattanovich Béla**

Szerkesztőség: Budapest, I., Fém utca 5—7.

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: **Tóth László** igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660.

Beküldött kéziratokat, fényképeket és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza

Terjeszti a Magyar Posta

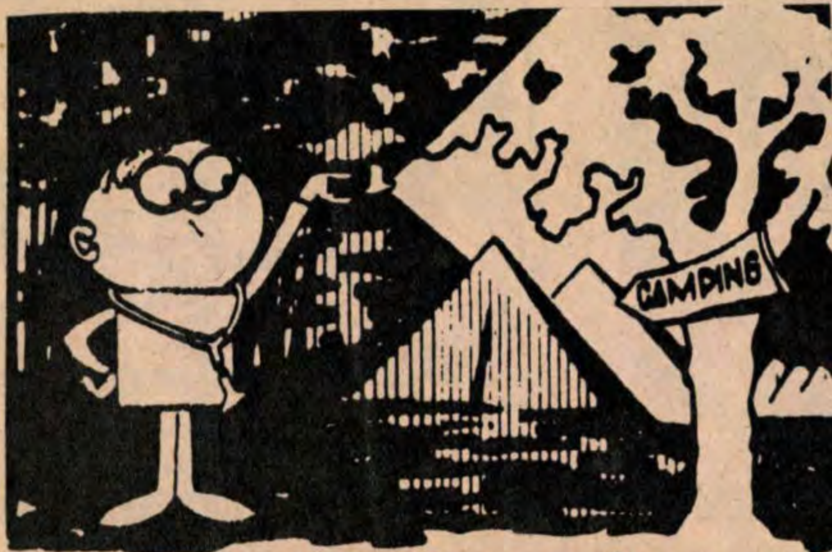
Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál. Bp., V., József nádor tér 1. Telefon: 180-850 és bármely postahivatalnál. Egyéni előfizetésnél 61.251, közületi előfizetésnél 61 066-os csekkszámon vagy átutalással MNB 8 folyószámlára.

Előfizetés negyedévre 12 forint, félévre 24 forint, egy évre 48 forint.

INDEX: 25 501

68.1186 Egyetemi Nyomda mélynyomása, Budapest

Felelős vezető: **Janka Gyula** igazgató

Varga (FTC) négy gólt ért el a Tatabánya ellen. A felső képen Horváth és Laczkó között. A középsőn a harmadik, az alsón pedig a negyedik gólja (MTI Foto, Petrovits László felvételei.)

LABDARÚGÁS

A Magyar Népköztársasági Kupa 1968. évi védője: MTK. Dunai, a kék-fehérek kapitánya emeli magasba a kupát. Mellette balról Szuromi, jobbról pedig Strasszer és Kékesi. (MTI Foto, Petrovits László felvétele.)